

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**MĚKKÉ TERORISTICKÉ CÍLE A JEJICH
OCHRANA**

Autor práce: Antonín Kotas
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě
Forma studia: Kombinovaná
Vedoucí práce: doc. Ing. Dr. Štefan Danics, Ph.D.
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce – v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS a v tištěné podobě knihovnou VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce, panu doc. Ing. Dr. Štefanu Danicsovi, Ph.D., za jeho cenné rady, připomínky a metodické vedení práce. Bez jeho podpory by práce postrádala svůj smysl.

ABSTRAKT

KOTAS, A. *Měkké teroristické cíle a jejich ochrana: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2019. 59 s. Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Dr. Štefan Danics, Ph.D.

Klíčová slova: terorismus, měkké cíle, ochrana měkkých cílů, zodolnění, rozhovor.

Bakalářská práce s názvem *Měkké teroristické cíle a jejich ochrana* sumarizuje podstatné informace týkající se dané problematiky, a to z hlediska teoretického a praktického diskursu.

Teoretická část uvádí čtenáře do základní terminologie, podává komparativní výčet různých hledisek nazírání na problém, a to na základě dostupné literatury. Teoretická část je proto pojímána jako kompilát, jenž se snaží o sumarizaci stávajících zdrojů. Informace v bakalářské práci vycházejí jak z českých, tak i ze zahraničních zdrojů. Prostor je v teoretické části věnován základní generalizaci měkkých cílů, dále pak současným trendům ve vývoji teroristických útoků, včetně jejich vývoje v České republice. V závěru této části je shrnuta problematika zodolnění měkkých cílů a bezpečnostního systému České republiky.

Praktická část je realizována formou standardizovaného kvalitativního rozhovoru. Cílem empirické části je zmapování obecné roviny problematiky měkkých teroristických cílů. Praktická část vychází z odpovědí dotazovaných subjektů, tj. proškolených a kompetentních příslušníků Policie České republiky. Součástí práce je též návrh možných řešení, jež by mohla přispět ke stabilizaci a lepšímu systému zabezpečení měkkých teroristických cílů naší země.

ABSTRACT

KOTAS, A. *Soft Terrorist Targets and Their Protection: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2019. 59 p. Supervisor: doc. Ing. Dr. Štefan Danics, Ph.D.

Key words: terrorism, soft targets, protection of targets, hardening of targets, interview.

Bachelor thesis called *Soft terrorist targets and their protection* summarizes significant informations on the subject , from the theoretical point of view and practical discourse.

The theoretical part introduces the reader to the basic terminology, presents comparative list of various aspects of looking at the problem, based on available literature. Therefore, the theoretical part is conceived as a compilation that seeks to summarize existing resources. Information in the bachelor thesis is based on both Czech and foreign sources. The space in the theoretical part is devoted to the basic generalization of soft targets, then the current trends in the development of terrorist attacks, including their development in the Czech Republic. At the end of this part is summarized the issue of hardening soft targets and security system of the Czech Republic.

The practical part is realized in the form of a standardized qualitative interview. The aim of the empirical part is to map the general level of the problematics of soft terrorist targets. The practical part is based on the answers of the interviewed subjects, ie trained and competent members of the Police of the Czech Republic. Part of the thesis is also a proposal of possible solutions, which could contribute to stabilization and better system of securing the soft terrorist targets of our country.

Obsah

ÚVOD	8
1 CÍLE A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	9
2 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍ TERMINOLOGIE	11
2.1 Definice pojmu terorismus	11
2.1.1 Terorismus – legislativní rámec České republiky	12
2.1.2 Současné obecné trendy ve vývoji teroristických útoků.....	13
2.1.3 Současné trendy ve vývoji teroristických útoků – Česká republika	17
2.2 Teroristické cíle - měkké cíle	18
2.2.1 Členění měkkých teroristických cílů.....	20
3 ATRAKTIVNOST A ZAMĚNITELNOST MĚKKÝCH CÍLŮ	22
3.1 Měkké cíle současné společnosti – druhy měkkých cílů.....	22
3.1.1 Měkké cíle ve statistikách a jejich atraktivnost.....	24
3.2 Specifika měkkých teroristických cílů	25
3.3 Měkké teroristické cíle, jejich ochrana a zaměnitelnost.....	26
3.3.1 Čtyři pilíře systému zabezpečení měkkých teroristických cílů.....	27
4 PROBLÉM ZODOLNĚNÍ MĚKKÝCH CÍLŮ	29
4.1 Bezpečnostní systém ČR v mezinárodním kontextu.....	32
4.2 Bezpečnostní systém ČR – eliminace hrozeb a rizik terorismu, včetně měkkých cílů	33
5 EMPIRICKÁ ČÁST – APLIKACE ZÁSAD NA LEPŠÍ OCHRANU MĚKKÝCH CÍLŮ	36
5.1 Realizace praktické části	36
5.2 Rozhovory	38
5.2.1 Subjekt 1 (muž/ 3 roky/ nstržm.).....	38
5.2.2 Subjekt 2 (muž/ 7 let/ nrap.).....	39
5.2.3 Subjekt 3 (žena/ 9 let/ kpt.)	40
5.2.4 Subjekt 4 (muž/ 12 let/ prap.).....	42

5.2.5	Subjekt 5 (muž/ 13 let/ nrap.).....	43
5.2.6	Subjekt 6 (muž/ 13 let/ por.)	45
5.2.7	Subjekt 7 (žena/ 16 let/ nrap.)	46
5.2.8	Subjekt 8 (muž/ 17 let/ prap.).....	47
5.2.9	Subjekt 9 (muž/ 21 let/ kpt.).....	49
5.2.10	Subjekt 10 (muž/ 24 let/ npor.)	49
5.3	Zhodnocení rozhovorů – návrh opatření	51
	ZÁVĚR.....	54
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	55
	PŘÍLOHY	59

Úvod

Hrozba terorismu je v současné době často skloňovaným substantivem, jež je předmětem zájmu široké veřejnosti. Dříve tato obava připadala do rukou státní moci, avšak moderní doba, doba technologických pokroků, doba teroristických útoků aj. pozměnila vědomí celé společnosti a obrátila tak její zájem k obávanému tématu, tedy terorismu jako prostředku prosazování politických záměrů a z nich vyplývajících konkrétních cílů. Tyto prostředky se tak stávají donucovacími instrumenty pro následné jednání protistátních, ale i státních aktérů.

V současném světě se terorismus stal zejména násilnou metodou, jak docílit změny v politickém uspořádání. Této změny je často dosahováno prostřednictvím systematického násilí či hrozeb a masivních útoků. Teroristické útoky se stávají čtenějšími a mnohem frekventovanějšími než v dřívějších dobách. Prosazování těchto zájmů se děje též skrze měkké cíle, které pro lidstvo představují nejnebezpečnější oblast, tedy místo s největší akumulací lidí a jejich následnou zranitelností. Zasažením měkkých cílů dochází k vyvolání paniky, davového šílenství, hysterie a především k upoutání pozornosti, k jejímu obratu směrem k teroristickým požadavkům a k následnému prosazování autentických politických záměrů. Média téměř pravidelně informují veřejnost o hrozbách terorismu, avšak v rovině mediálně-informativní. Hovoří o měkkých teroristických cílech, seznamují veřejnost s primární hrozbou terorismu. Ukazují dopady útoků a soudržnost lidí v takových chvílích. Bakalářská práce podává hlubší poznatky o výše popsaném tématu, a to na úrovni teoreticko-empirické. Vznikající soudobé literární podklady se stále více snaží o metodologickou deskripci kýžené problematiky, což svědčí o atraktivnosti tohoto tématu z hlediska pozornosti společnosti. V současné době je zájem veřejnosti orientován především na dopady terorismu v různých společenských rovinách, zejména v oblasti vlády. Bezpečnostní politika a ukotvení v právním řádu České republiky představuje velmi dobrý zdroj informací, který poslouží jako jedna z kapitol bakalářské práce. V České republice je bezpečnostní politika, včetně strategií pro boj proti terorismu, předmětem jednání primárně Ministerstva vnitra České republiky, ale samozřejmě i dalších ministerstev.

Vzhledem k šíři tématu bude primárně pozornost zaměřena na teoreticko-metodologický aspekt, konkrétně na analýzu základního problému v návaznosti na dostupnou literaturu. Empirická část navazuje na předchozí teoretické vymezení.

1 Cíle a metodika bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je podat nejen teoretické vymezení klíčových a podstatných pojmů, jež deklarují a koncipují smysl názvu bakalářské práce, ale zároveň i vyslovená stanoviska zhodnotit na základě výzkumné, tedy empirické části. Z tohoto důvodu je bakalářská práce rozdělena na dvě oblasti, čili část teoretickou a praktickou.

Teoretická část si klade za cíl stručně vymezit terorismus jako násilnou metodu dosahování mocensko-politických cílů, zejména ve vztahu k tzv. měkkým cílům. Názorová rovina je proto orientována na hrozbu terorismu jako prostředku prosazování politických záměrů ve spojitosti s násilím, neboť četnost tohoto výskytu je stále se zvyšující. Na hrozbu terorismu je v bakalářské práci nahlíženo v interakci s měkkými teroristickými cíli, tedy cíli s velkou koncentrací a zranitelností osob. Z toho důvodu je v úvodu teoretické části podána deskripce základních pojmů, a to pro snazší uchopení tématu a lepší orientaci čtenáře v dané problematice. Mezi taková témata patří mj. současné trendy ve vývoji teroristických útoků. Informace k trendům se vztahujícím vycházejí zejména z cizojazyčné literatury. Dále pak se teoretické vymezení týká specifík měkkých teroristických cílů, bezpečnostní politiky České republiky a jejího ukotvení v právním řádu naší země.

Bakalářská práce vychází nejen z tištěných, ale i elektronických zdrojů, neboť knižní podklady mají spíše obecný metodologický ráz. Převážná část teoretických poznatků vyplývá z dokumentů vydaných Ministerstvem vnitra České republiky a institucí, příp. orgánů k řešení tohoto globálního problému zřízených a zplnomocněných. Dostupná tuzemská literatura upozorňuje na fakt, že se Evropa a celý svět potýká s novou vlnou nebezpečností a zhoršenou bezpečnostní situací. Dle analýzy z dostupných zdrojů vyplývá, že bezpečnostní situace států a jejich občanů je narušena. Úkolem teoretické části je proto podání základní nezbytné terminologie, jež je ve vzájemné interakci s měkkými cíli.

Praktická část je realizována formou standardizovaného rozhovoru, který slouží jako hlavní zdroj praktické části. Empirická část vznikla díky názorovému přispění deseti příslušníků Policie České republiky v Českých Budějovicích, kteří se zapojili do kvalitativního rozhovoru. Na základě výzkumné části je cílem práce zhodnotit úroveň bezpečnosti měkkých teroristických cílů v souvislosti se spokojeností příslušníků

Policie České republiky s proškolením v deklarované oblasti problematiky, a to zejména na úrovni materiálního vybavení. Otázky jsou koncipovány tak, aby byla možnost otevřené odpovědi všech zapojených subjektů. Jedním z cílů je též návrh případných zlepšení a stabilizace úrovně možného, resp. autorova navrhovaného zjištění.

2 Vymezení základní terminologie

Vymezení základní terminologie vychází z dostupných literárních zdrojů, jež jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Kapitola přináší stručný diskurs nejdůležitějších pojmů, které jsou žádoucí pro pochopení celé problematiky.

2.1 Definice pojmu terorismus

Terorismus představuje pro soudobý svět pojem, jenž se spojuje s mnoha různými synonymními přirovnáními. Lidé hodnotí terorismus variabilně. Někteří v něm spatřují nástroj zloby a ničivosti, připodobňují jej k totální válce, jiní terorismus chápou jako nástroj obratu k modernitě, popř. jako instrument jejího úpadku. Autor Carr poukazuje na terorismus jako na jistou formu vyhlazovací války. Podle jeho uvedených argumentů vyplývá, že pojem terorismus tak byl chápán již v dřívějších dobách. Dle jeho zdrojů není terorismus termínem novodobým, jelikož nespočet historických osobností bylo označováno za teroristy, čili osoby záměrně napadající civilisty s cílem upřednostnit vlastní politické zájmy.¹

Jelínek ve své definici vychází z latinského základu slova: *terror* (z latinského *terrere*), volně překládáno jako strach, úzkost z neznámého a nepředvídatelného nebezpečí. Cituje dále různé definice slova *terror*, které však snoubí jednotný pohled, tedy strach, hrůza, děs, bázeň. Dodává, že termín je ve své podstatě mnohovýznamový, proto nelze jednotně stanovit všeobecně uznávanou definici terorismu. Své stanovisko zdůvodňuje tím, že termín je těžko uchopitelný, neboť každé odvětví lidské činnosti nahlíží na jeho příčinu i následek odlišným způsobem.² Bílková Jelínkův argument již dříve ve svém díle neguje, neboť vychází z dostupných zdrojů.³ Rovina trestněprávní, trestně procesní a kriminologická je však nejvíce terminologicky zaznamenávána. Brzybohatý na tuto rovinu konceptualizace reaguje následovně: „*Terorismus znamená cílevědomé použití násilí páchané vládními agenty nebo subnárodními skupinami,*

¹ CARR, C. *Dějiny terorismu. Kořeny války proti civilistům*. Praha: Práh, 2002. 183 s. ISBN 80-7252-063-6. s. 9 – 27.

² JELÍNEK, J. a kol. *Terorismus – základní otázky trestního práva a kriminologie*. Praha: Leges, s. r. o., 2017. 224 s. ISBN 978-80-7502-256-1. s. 9 – 40.

³ Na vedení sporu s autorkou Bílkovou poukazuje Jelínek. Bílková tvrdí, že nalezení společného konsensu je nutné pro uchopení terorismu v souvislosti s mezinárodním právem. Viz BÍLKOVÁ, V. *Boj proti terorismu z pohledu ochrany lidských práv*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2014. 335 s. ISBN 978-80-7380-513-5. s. 23. Viz JELÍNEK, J. a kol. *Terorismus – základní otázky trestního práva a kriminologie*. Praha: Leges, s. r. o., 2017. 224 s. ISBN 978-80-7502-256-1. s. 9 – 40.

obvykle proti nebojícím osobám, za účelem získání pozornosti veřejnosti a jejího následného ovlivňování“.⁴ Autor dále zmiňuje obecnou rovinu termínu, v němž je terorismus pojímán jako forma násilí, jež je organizována a zaměřena tak, aby byla směřována proti nezúčastněným osobám, a to pro dosažení politických, kriminálních a jiných žádoucích cílů.

Ministerstvo vnitra České republiky ve svých vydaných dokumentech, konkrétně Strategie České republiky pro boj proti terorismu, sumarizuje výše popsané definice. Zároveň označuje terorismus za fenomén, který i pro Českou republiku znamená ohrožení, a proto na něj musí být nahlíženo s opatrností. Terorismus chápe jako jednu z více bezpečnostních výzev soudobého světa.⁵

2.1.1 Terorismus – legislativní rámec České republiky

Legislativa týkající se terorismu je poměrně neologismem v právním ustanovení. Brzybohatý uvádí, že potřeba vzniku právní normy s obsahem termínu – *terorismus* – nebyla během 20. století nutná. V trestním zákoně nebyla uvedena žádná obecně závazná právní norma, která by ustanovovala obsah termínu.⁶ Ministerstvo vnitra České republiky uvádí na svých oficiálních webových stránkách, že vznik právní normy je spjat s osudným datem 11. září 2001, kdy události ve Spojených státech amerických daly impuls pro vznik definic, jež se ukotvily i v českém trestním zákoníku.⁷ Jelínek uvádí vzniklou novou terminologii, konkrétně v trestním zákoníku, zákonu č. 40/2009 Sb., v původním znění, kde se poprvé objevil pojem – *teroristický útok* – a – *teror* –. Česká definice slova – *terorismus* –, jež je obsahem trestního zákoníku, konkrétně ve znacích trestného činu teroristického útoku, se snaží o to, aby nebyla deskripcí obecnou,

⁴ BRZYBOHATÝ, M. *Současné vývojové trendy terorismu a vybrané pedagogické problémy výcviku speciálních jednotek*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2001. 101 s. ISBN 80-7251-073-8. s. 8.

⁵ Ministerstvo vnitra ČR. Odbor bezpečnostní politiky. Strategie České republiky pro boj proti terorismu. In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2013. [Cit. 2018-12-12]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/.../terorismus-web-dokumenty-strategie-ceske-republiky-pro-boj-proti-terorismu-pdf.aspx>> s. 3 – 4.

⁶ BRZYBOHATÝ, M. *Současné vývojové trendy terorismu a vybrané pedagogické problémy výcviku speciálních jednotek*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2001. 101 s. ISBN 80-7251-073-8.

⁷ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. MVČR: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. © 2019.. [Cit. 2019-01-06]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/definice-terorismu.aspx>>.

tedy plnohodnotnou definicí, ale význam daného slova je včleněn do jeho jednotlivých znaků, kterým se teroristický pachatel vyznačuje.⁸

Podat generalizaci všech legislativních dokumentů vztahujících se k dané problematice, je z hlediska jejich kvantity téměř nemožné. Za trojici nejdůležitějších, tzn. těch, které jsou v těsné interakci s výše skloňovaným termínem, lze stanovit následující:

- Ústavu České republiky (Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 347/1997 Sb., 300/2000 Sb., 448/2001 Sb., 395/2001 Sb. 515/2002 Sb., 319/2009 Sb., 71/2012 Sb. a 98/2013 Sb.);
- Listinu základních práv a svobod (Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.);
- Trestní zákoník č. 40/2009 Sb.⁹

Další důležité kompetence připadají orgánům činným v trestním řízení a institucím k tomu pověřeným. Bílková se domnívá, že Česká republika není pod rizikem ohrožení státu zevnitř, ale zvenku. Svou ideu dokládá tím, že v České republice nežije dostatečné množství osob dotčených menšin – národnostních/etnických, náboženských aj. zfanatizovaných aktérů, kteří by svým jednáním ohrozili bezpečnost státu a byli politicky motivováni k vyvolání násilí.¹⁰

2.1.2 Současné obecné trendy ve vývoji teroristických útoků

Radek Khol, pracovník působící na Ústavu mezinárodních vztahů, zveřejnil na počátku 21. století studii, v níž vyslovil své stanovisko spočívající v přesvědčení, že: „*Terorismus, na rozdíl od moderní zkušenosti USA, není a nebyl pro řadu členských*

⁸ JELÍNEK, J. a kol. *Terorismus – základní otázky trestního práva a kriminologie*. Praha: Leges, s. r. o., 2017. 224 s. ISBN 978-80-7502-256-1. s. 9 – 40.

⁹ V českém trestním zákoníku, zák. č. 40/2009 Sb., je od 1. února 2017 zakotven trestněprávní postih terorismu, konkrétně § 129 teroristická skupina, § 309 vlastizrada, § 311 teroristický útok, § 312 teror., § 312a účast na teroristické skupině, § 312d financování terorismu, § 312e podpora a propagace terorismu, § 312f vyhrožování teroristickým trestným činem. Trestní zákoník zahrnuje mj., kromě výše uvedených, další paragrafy, jež jsou přímo úměrné trestnému činu a jsou v interakci s teroristickými činy (výběrem např. § 140 vražda, § 174 braní rukojmí, § 175 vydírání, § 279 nedovolené ozbrojování apod.) Česká republika nemá žádný protiteroristický zákon. Viz Zákon č. 40/2009 Sb. ze dne 8. ledna 2009 (Trestní zákoník). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 1. Dostupné také z WWW: <<https://zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>. ISSN 1211 – 1244.

¹⁰ BÍLKOVÁ, V. *Boj proti terorismu z pohledu ochrany lidských práv*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2014. 335 s. ISBN 978-80-7380-513-5. s. 23 – 50.

států EU novým fenoménem, ale dlouhodobě přítomnou bezpečnostní hrozbou“.¹¹ Holub, jenž se nad teroristickými událostmi zamýšlí nejen z politického, filozofického či teologického hlediska, a reaguje tak na vlnu spouštěcího mechanismu, tedy na události vzniklé po 11. září, píše: „[...] Proto je celou dobu následující po prvním spáchaném teroristickém činu možné vnímat jako trvalé pokračování útoku, proti němuž je povinnost se bránit“.¹²

Takto vzniklá bezpečnostní hrozba neodmyslitelně roste a stává se základem pro vznik nových teroristických útoků, jejichž cíli se stávají místa, ať již místa tvrdých nebo měkkých teroristických cílů, která jsou pro soudobou společnost nejvíce ohrožující. Snaha o narušení bezpečnosti přináší genezi nových trendů ve vývoji teroristických útoků. Brzybohatý se na začátku současného století zmiňuje o rychlé metamorfóze kvality teroristických útoků. Je si vědom toho, že dochází k posunu od konvenčního, tj. tradičního terorismu, jenž se vyznačoval použitím tradičních prostředků, a to směrem k formám mnohem nebezpečnějším a vyšším. Autor nazývá obecnými vyššími stupni tripartitu následujících typů terorismu, z níž těží i současní autoři:

- **superterorismus** – spočívající v použití zbraní hromadného ničení;
- **informační terorismus**, jehož cílem je zničit nebo vyřadit potřebný informační systém, popř. zneužít těchto informačních technologií pro potřeby teroristického útoku;
- **psychologický terorismus**, který si zakládá na snaze psychologicky působit na veřejnost, a tím co nejvíce sofistikovaně měnit dogma a postoje společnosti, díky čemuž můžeme hovořit o tzv. psychologické válce.¹³

Bílková využívá pojem tzv. současný terorismus. Tvrdí, že oproti modernímu terorismu, jenž byl předchozí vývojovou fází současného terorismu, došlo ke změnám v oblasti forem terorismu, s nimiž se ve světě dnes setkáváme. Autorka dále dodává, že některé druhy terorismu příznačné pro 20. století zcela nevymizely, ale prošly jistým vývojem a byly doplněny, popř. zastíněny jiným typem terorismu. Hovoří tak o nové vlně terorismu, a to o terorismu následujícím:

¹¹ KHOL, R. *Nové bezpečnostní prostředí po 11. září a Evropská unie – dopad na Českou republiku. In Nové bezpečnostní prostředí po 11. září a Evropská unie. Dopad na Českou republiku. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2002. 28 s. ISBN neuvedeno. s. 21.*

¹² HOLUB, T. *Boj proti terorismu ve světle nauky o takzvané spravedlivé válce. Návrh kriteriologie. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, 2009. 199 s. ISBN 978-80-7278-508-7. s. 159.*

¹³ BRZYBOHATÝ, M. *Současné vývojové trendy terorismu a vybrané pedagogické problémy výcviku speciálních jednotek. Praha: Policejní akademie České republiky, 2001. 101 s. ISBN 80-7251-073-8.*

- **náboženský terorismus** – jeho cílem je integrovat skupinu osob, jež se snaží o převrat v oblasti víry, popř. se řídí vlastním náboženským vyznáním;
- **pravicový terorismus** – snaží se o udržení statusu quo, v němž usiluje o nastolení „starých časů“, proto je orientován směrem do minulosti, z níž těží. Velkým problémem se pro teroristy stává téma migrace, dále pak otázka názorových hnutí, zejména problematika rasismu, lidskoprávních aktivit apod.;
- tzv. **single issue (jednopoložkový) terorismus**
 - první forma tohoto terorismu se vyznačuje různými extremistickými projevy s cílem bojovat proti subjektivně vnímané křivdě či nějakému zlu, které dle mínění teroristů pramení z vládní akce, popř. neakce. Často se hovoří o tzv. **ekoterorismu**, což je jedna z nejrozšířenějších forem tohoto typu. Dělí na dvě skupiny, z nichž jedna se snaží o obhajobu zájmů zvířat, zatímco druhá cílí na ochranu přírody obecně. Zastoupení obou odnoží je majoritně v anglosaských zemích.
 - Druhá forma se nazývá **terorismem protipotratovým**, jenž je primárně cílen na zničení a zrušení potratových klinik, dále pak lékařů provádějících tyto zákroky a žen, které interrupci podstoupily. Velmi často bývá v těsné interakci s náboženským terorismem nebo pravicovým terorismem;
 - **ultraterorismus** (jinými názvy *superterrorismus, hyperterrorismus, nekonvenční terorismus*) – spočívá ve využití prostředků, tj. zbraní hromadného ničení a příslušných materiálů způsobujících eliminaci cíle. Jejich výčet se odkazuje na dělení dle Brzybohatého, viz výše¹⁴. Bílková považuje ve svém článku za nejnebezpečnější formu tohoto druhu jaderný a radiologický terorismus. Své tvrzení zdůvodňuje tím, že důsledky takového útoku bývají fatální¹⁵. O hrozbě tohoto druhu se zmiňuje i Protecting Crowded Places: Design and Technical Issues. Studie shledává, že klíčovým faktorem, jak předejít zhoubným důsledkům tohoto typu terorismu, je, aby byla zajištěna maximální možná bezpečnost týkající se vstupu do kritických prostor, zajištění

¹⁴ BÍLKOVÁ, V. *Boj proti terorismu z pohledu ochrany lidských práv*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2014. 335 s. ISBN 978-80-7380-513-5. s. 33 – 57.

¹⁵ BÍLKOVÁ, V. International Legal Regulation Protecting Against Nuclear and Radiological Terrorism. In: *Mv.iir.cz* [online]. 2005. [Cit. 2019-01-06]. Dostupné z WWW: <<https://mv.iir.cz/article/view/179>>. s. 96 – 98.

ochrany přívodu vzduchu v budovách aj. Studie též podává výčet metodologických aspektů, jež jsou nutné pro uchopení tématu jako celku.¹⁶

Smejkal hovoří o hrozbě tzv. kyberterorismu, o které se zmiňuje ve své odborné studii. Kyberterorismus představuje, dle mínění dalších odborníků, hrozbu současné společnosti, neboť se nacházíme v době technologických pokroků. Kybernetickým prostorem se zabývá i naše legislativa, konkrétně zákon o kybernetické společnosti č. 181/2014 Sb., § 2 písm. V tomto podání se kybernetickým prostorem stává: „[...] digitální prostředí umožňující vznik, zpracování a výměnu informací, tvořené informačními systémy, a službami a sítěmi elektronických komunikací“.¹⁷ S pojmem kyberprostoru souvisí vznik termínů kybernetická kriminalita a kyberterorismus. Kyberprostor se tak stává zásadním činitelem v tvorbě kybernetické kriminality a terorismu. Podstata kyberterorismu je proto spojena se snahou o cílený útok na informační systém nebo systém dnešní elektronické komunikace. Informační technologie jsou motivačním prostředkem pro teroristy, neboť jim umožňují snadné šíření vlastní ideologie v potřebné míře. Autor dokonce přirovnává komunikační a informační technologie k živné půdě teroristů. Specifikace kyberterorismu zahrnuje v návaznosti na terorismus mnohé jeho znaky. Mezi ně patří především snaha použít takové prostředky v rámci informačních a komunikačních technologií, které by sloužily k naplnění aktu násilí, popř. by vyvolaly svými výhrůzkami jeho vznik. Cílem teroristů v kyberprostoru je psychologicky působit na masu společnosti tak, aby došlo k vyvolání řetězové reakce, tudíž k vyvolání teroristického útoku. Lze se domnívat, že zatímco terorismus obecně míří své útoky proti fyzickým osobám, kyberterorismus je orientován na důležité státní orgány, dále pak na korporace a významné kritické infrastruktury. Klasifikace kyberterorismu se nadále řídí typologií zahrnující určité naplněné znaky. Smejkal též uvažuje v souvislosti s kyberterorismem o kybernetické válce, v níž vychází z dostupných zdrojů a studií¹⁸.

¹⁶ HM Government. Centre for the Protection of National Infrastructure and the National Counter – Terrorism Security Office. Protecting Crowded Places: Design and Technical Issues. In: *Gov.uk* [online, pdf]. 2012. [Cit. 2019-01-12]. Dostupné z WWW: <<https://assets.publishing.service.gov.uk/.../design-tech-issues.pdf>>. s. 5, 9 – 12.

¹⁷ SMEJKAL, V. In: *Terorismus – základní otázky trestního práva a kriminologie*. Praha: Leges, s. r. o., 2017. s. 90 – 102. ISBN 978-80-7502-256-1. s. 93.

¹⁸ SMEJKAL, V. In: *Terorismus – základní otázky trestního práva a kriminologie*. Praha: Leges, s. r. o., 2017. s. 90 – 102. ISBN 978-80-7502-256-1. s. 90 – 102.

2.1.3 Současné trendy ve vývoji teroristických útoků – Česká republika

I přesto, že teroristické útoky nebyly prozatím primárně cíleny na Českou republiku, je nutno přistupovat k tomuto tématu zodpovědně a racionálně. Pro Brzybohatého představují na počátku našeho století potenciální nebezpečí následující oblasti: mezinárodní vztahy, extremismus, většina oblastí kriminality a patologičtí jedinci/skupiny.¹⁹

Výčet autora je však korespondující s dnešní situací, neboť tato generalizace oblastí je doposud aktuální. Audit národní bezpečnosti (dále „Audit“), dokument schválený v roce 2016 věnující se problematice národní bezpečnosti, vymezuje několik typů soudobých teroristických hrozeb. Všechny tyto hrozby jsou definovány v závislosti na možný stupeň nebezpečí pro Českou republiku, tedy z hlediska tzv. relevance hrozby. Teroristické hrozby jsou v Auditě kategorizovány následovně:

1) z hlediska původce teroristického útoku:

- *islámský radikalismus* – relevance: nízká;
- *politický extremismus nebo ostatní teroristické skupiny* – relevance: nízká;
- *tzv. osamělí vlci* (teroristé jednající individuálně) – relevance: střední;
- *tzv. zahraniční bojovníci* – relevance: střední;

2) z hlediska cíle teroristického útoku:

- *atak na kritickou infrastrukturu* – relevance: střední;
- *útok na místa měkkých cílů* – relevance: střední;
- *místa se symbolickou hodnotou, tzv. zvláště ohrožené objekty a osoby* – relevance: střední;
- *nebezpečí pro české občany, popř. objekty v zahraničí* – relevance: střední;

3) z hlediska použití nástrojů terorismu:

- *pomocí zbraní hromadného ničení, zbraní konvenčních, za použití výbušnin či položek dvojího užití* – relevance: střední;

¹⁹ BRZYBOHATÝ, M. (2001). *Současné vývojové trendy terorismu a vybrané pedagogické problémy výcviku speciálních jednotek*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2001. 101 s. ISBN 80-7251-073-8. s. 6 – 30.

- při financování terorismu a při realizaci dalších podpůrných aktivit – relevance: střední.²⁰

Dnešní média nejčastěji skloňují pojem islamistický terorismus. Balabán shledává tento typ terorismu za hlavního aktéra teroristických útoků obecně.²¹ Přesto všechno Audit hodnotí ohrožení České republiky jako nízké, nikoliv nulové. Není totiž vyloučeno, že i v České republice může dojít k radikalizaci menších skupin naplňujících islamistickou ideologii, a to z náboženského či jiného přesvědčení.²² K zamyšlení slouží též přesvědčení, které ve své studii zveřejňuje Frank: „*Česká republika v současnosti nepředstavuje cílovou zemi pro mezinárodní teroristické skupiny ani není působištěm teroristických organizací. Jako poměrně etnicky homogenní stát, bez dosud výraznějšího zastoupení imigrantských skupin, nepředstavuje ani potenciální rekrutační či logistickou základnu mezinárodního terorismu [...]*“.²³ Dodává ale, že Česká republika by se patrně mohla stát cílem teroristických útoků, pokud by byla angažovaná v záležitostech zahraniční politiky. Autor v závěru myšlenky neguje, že by Česká republika byla neohroženým státem světa z hlediska teroristických útoků. Řadí se tak k početné skupině odborníků, kteří tento názor sdílí. Strategie označuje za rizikové oblasti zejména napadení kritické infrastruktury našeho státu, zneužití jaderného materiálu a výbušnin, ale i útok prostřednictvím informačních a komunikačních technologií.²⁴

2.2 Teroristické cíle - měkké cíle

V souvislosti s terorismem obecně bývají uváděny dva typy teroristických cílů, tj. tvrdé cíle (z *angl. hard targets*) a měkké cíle (z *angl. soft targets*). Jejich rozdílnost spočívá zejména ve stupni připravenosti a obraně proti napadení, předvídatelnosti

²⁰ Ministerstvo vnitra ČR. Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality. Audit národní bezpečnosti. In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2016. [Cit. 2018-12-13]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/audit-narodni-bezpecnosti.aspx>>. s. 11 – 17.

²¹ BALABÁN, M. *Bezpečnostní budoucnost České republiky – otázky, výzvy, problémy. Sborník statí ke konferenci „Česká bezpečnostní politika a její perspektivy“*. Praha: Ministerstvo obrany ČR – Agentura vojenských informací a služeb, 2005. 199 s. ISBN 80-7278-306-8. s. 5 – 6.

²² Ministerstvo vnitra ČR. Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality. Audit národní bezpečnosti. In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2016. [Cit. 2018-12-13]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/audit-narodni-bezpecnosti.aspx>>. s. 11 – 17.

²³ FRANK, L. In: *M. Bezpečnostní budoucnost České republiky – otázky, výzvy, problémy. Sborník statí ke konferenci „Česká bezpečnostní politika a její perspektivy“*. Praha: Ministerstvo obrany ČR – Agentura vojenských informací a služeb, 2005. s. 109 – 130. ISBN 80-7278-306-8. s. 115.

²⁴ Ministerstvo vnitra ČR. Odbor bezpečnostní politiky. Strategie České republiky pro boj proti terorismu. In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2013. [Cit. 2018-12-12]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/.../terorismus-web-dokumenty-strategie-ceske-republiky-pro-boj-proti-terorismu-pdf.aspx>>. s. 6, 9.

takového skutku a stupni ochrany daného objektu, osob apod. Anglický report TE-SAT uvádí oba teroristické cíle za možné.²⁵ O rok dříve vydaná studie TE-SAT, jež shrnuje události roku 2015, přiznává, že teroristé preferují spíše měkké cíle, jelikož destrukce takových cílů je mnohem účinnější, fatálnější a má větší dopad a odezvu u veřejnosti.²⁶ TESAT z roku 2017 spatřuje variabilitu mezi tvrdými a měkkými cíli zejména v cílenosti útoků teroristů na objekty, popř. skupiny lidí, především ale hovoří o měkkých cílech, jež tvoří meritum bakalářské práce.²⁷

Definovat termín měkkých cílů je téměř nereálné, neboť neexistuje přesná formulace pojmu. Lze ji ale shrnout jako: „[...] označení míst s vysokou koncentrací osob a nízkou úrovní zabezpečení proti násilným útokům, která jsou pro tuto svou charakteristiku vybírána jako cíl takovýchto útoků, typicky teroristických. [...]“.²⁸

Ministerstvo vnitra České republiky zveřejňuje ve svém vydaném dokumentu Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013 (dále „Strategie“) výrok, že téma ochrany měkkých cílů, kde dochází ke zvýšené zranitelnosti a nižší míře zabezpečení objektů, skupin lidí apod., je výzvou dnešní doby.²⁹ Audit potvrzuje fakt, že v současné době se stále více teroristických útoků orientuje na měkké cíle a největší koncentrace těchto ataků již není předmětem jednání pouze ve Spojených státech amerických, nýbrž v celé Evropě.³⁰ Právě Audit označuje relevanci hrozby

²⁵ EUROPOL. TE – SAT 2017. European Union Terrorism Situation and Trend Report 2017. In: *Europol.cz* [online, pdf]. The Netherlands (Europol), 2017. [Cit. 2019-01-12]. Dostupné z WWW: <<https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/eu-terrorism-situation-and-trend-report-te-sat-2017>>.

²⁶ Ministerstvo vnitra ČR. TE – SAT 2016. European Union Terrorism Situation and Trend Report 2016. In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. The Netherlands (Europol), 2016. [Cit. 2019-01-10]. Dostupné z WWW: <www.mvcr.cz/cthh/soubor/europol-tesat-2016-pdf.aspx>. s. 6.

²⁷ EUROPOL. TE – SAT 2017. European Union Terrorism Situation and Trend Report 2017. In: *Europol.cz* [online, pdf]. The Netherlands (Europol), 2017. [Cit. 2019-01-12]. Dostupné z WWW: <<https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/eu-terrorism-situation-and-trend-report-te-sat-2017>>. s. 6 – 23.

²⁸ Ministerstvo vnitra ČR. Základy ochrany měkkých cílů – metodika (1. verze). In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2016. [Cit. 2018-12-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/.../terorismus-web-dokumenty-metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>>. s. 5.

²⁹ Ministerstvo vnitra ČR. Odbor bezpečnostní politiky. Strategie České republiky pro boj proti terorismu. In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2013. [Cit. 2018-12-12]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/.../terorismus-web-dokumenty-strategie-ceske-republiky-pro-boj-proti-terorismu-pdf.aspx>>. s. 3 – 5.

³⁰ Z reportu TE-SAT z r. 2017 vyplývá, že teroristé si v uplynulých letech vybírali z měkkých cílů následující prostory: letiště, železniční uzly, prostředky hromadné dopravy a místa s kulturními, popř. sportovními akcemi. Viz EUROPOL. TE – SAT 2017. European Union Terrorism Situation and Trend Report 2017. In: *Europol.cz* [online, pdf]. The Netherlands (Europol), 2017. [Cit. 2019-01-12]. Dostupné z WWW: <<https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/eu-terrorism-situation-and-trend-report-te-sat-2017>>. s. 9 – 17.

pro Českou republiku ve stupni středním.³¹ Toto riziko potvrzuje již dříve vydaná Strategie: „*Relativně mladým fenoménem je přesun těžiště teroristických aktivit do států, které až doposud nepatřily do skupiny primárních cílů. Díky své mezinárodní pozici a postavení by se takovým státem mohla stát i ČR*“.³² I metodika s názvem *Základy ochrany měkkých cílů*, vzniklá pod záštitou Ministerstva vnitra České republiky (dále „Metodika“), přiznává, že se bezpečnostní situace v České republice zhoršuje. Svou roli zastává i skutečnost, že se stále zvyšuje kvantita měkkých cílů, tedy množství všech měkkých cílů na našem území. To může mít za následek zhoršenou možnost kvalitního zabezpečení ze strany státu, proto je nutné, aby se i měkké cíle podílely na zajištění své vlastní bezpečnosti. Mnohdy se jedná o pozitivum, neboť měkké cíle mají výhody spočívající ve znalosti prostředí, dojednání většího množství ochranných sil a prostředků, více možností případného financování apod., než by tomu bylo v případě státu jako funkčního ochránitele měkkých cílů, na což upozorňuje Metodika.³³ Audit též shrnuje názorové dogma uveřejněné v Metodice, neboť přiznává, že útoky na měkké cíle vyvolají zvýšené nároky vztahující se na povolané síly a prostředky, jakožto i na koordinaci složek bezpečnosti.³⁴

2.2.1 Členění měkkých teroristických cílů

Měkké teroristické cíle lze, dle studie *Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017 – 2020* (dále „Koncepce“), dělit z hlediska několika kritérií:

1) dělení podle zdroje samotného nebezpečí:

- a) k ohrožení dochází osamoceným útočníkem, jenž přebírá aktivitu;
- b) k ohrožení dochází teroristickou skupinou;
- c) ohrožení je vyvoláno určitou specifickou skupinou;

³¹ Ministerstvo vnitra ČR. Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality. Audit národní bezpečnosti. In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2016. [Cit. 2018-12-13]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/audit-narodni-bezpecnosti.aspx>>. s. 15.

³² Ministerstvo vnitra ČR. Odbor bezpečnostní politiky. Strategie České republiky pro boj proti terorismu. In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2013. [Cit. 2018-12-12]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/.../terorismus-web-dokumenty-strategie-ceske-republiky-pro-boj-proti-terorismu-pdf.aspx>>. s. 4.

³³ Ministerstvo vnitra ČR. *Základy ochrany měkkých cílů – metodika* (1. verze). In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2016. [Cit. 2018-12-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/.../terorismus-web-dokumenty-metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>>. s. 5, 7 – 11.

³⁴ Ministerstvo vnitra ČR. Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality. Audit národní bezpečnosti. In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2016. [Cit. 2018-12-13]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/audit-narodni-bezpecnosti.aspx>>. s. 3 – 30.

2) dělení podle trvalosti a dočasnosti měkkých cílů:

a) trvalé měkké cíle, resp. trvalá místa:

- venkovní místa a prostory (tržiště, sportovní stadiony, koupaliště...);
- vnitřní místa a prostory (hypermarkety, nákupní centra, nádraží, ...);

b) dočasné měkké cíle, resp. dočasná místa:

- placené akce dočasného charakteru (venkovní koncerty, festivalová setkání);
- nezaplatněné volně přístupné akce veřejného charakteru (demonstrativní meetingy, maratony, ...);

3) dělení podle množství osob:

- měkké cíle zahrnující konkrétní dobu;
- měkké cíle zahrnující roční období.³⁵

³⁵ Ministerstvo vnitra ČR. Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017 – 2020. In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2017. [Cit. 2018-12-13]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/.../koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-2017-2020-pdf.aspx>>. s. 8 – 9.

3 Atraktivnost a zaměnitelnost měkkých cílů

Současná doba, která s sebou přináší velké množství teroristických útoků různé škály, vyvolává nespočet otázek. Proč k teroristickým útokům dochází? Čím jsou terorističtí aktéři motivováni? Jaké důvody vedou útočníky k tomu, aby používali násilí? To je jen nepatrný výčet z všech možných dotazů. Atraktivnost měkkých cílů bezesporu hraje důležitou roli v oné motivovanosti dotčených aktivních útočníků.

3.1 Měkké cíle současné společnosti – druhy měkkých cílů

Za měkké cíle, jak již bylo uvedeno v Konceptci, jsou považována taková místa, u nichž násilí vyvolá velký rozruch, paniku, hysterii, davové šílenství, a tudíž tak bude zraněno co největší množství osob. Obecně se může jednat např. o hypermarkety, různé sportovní a kulturní akce, jež sdružují společným zájmem velký počet osob, dále jde o oblíbené turistické destinace, vytížené dopravní komunikace a uzly, místa s hromadnou dopravou, centra různých náboženství, památek, nemocnice, školy, nákupní centra apod. Jedná se tedy o taková místa, která v důsledku ataku mohla napáchat nejen materiální škody, ale i škody na lidských životech. Výjimkou nejsou i útoky na letištní areály, na místa, jimiž by mohl být narušen poklidný chod státu (např. místa kumulující vládní orgány, moc zákonodárnou, soudní apod.) Ve většině případů se jedná o takový prostor, kde míra zabezpečení nepřesahuje běžný ráz, a proto může mít útok fatální následky pro fyzické osoby. Zahraniční mise též patří do skupiny měkkých cílů. Na tento výčet měkkých cílů se soustředují teroristé, neboť výše popsaná působiště se stávají nejčastěji jimi vyhledávanými objekty.³⁶

„Členění objektů na soft targets a hard targets je významné i z hlediska samotného přístupu k problematice zabezpečení. Vychází z optiky útočníků a jejich cíle; je zaměřené na pravděpodobnost útoku, nezkoumá jeho dopad a význam pro společnost. Tento přístup je tedy v mnohém přínosný, neboť se zabývá ochranou subjektů, které by z hlediska tradičního pojetí nebyly zahrnuty – komerční, komunitní, soukromé osoby apod.“³⁷

³⁶ Ministerstvo vnitra ČR. Konceptce ochrany měkkých cílů pro roky 2017 – 2020. In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2017. [Cit. 2018-12-13]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/.../konceptce-ochrany-mekkych-cilu-pro-2017-2020-pdf.aspx>>. s. 7 – 11.

³⁷ Ministerstvo vnitra ČR. Základy ochrany měkkých cílů – metodika (1. verze). In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2016. [Cit. 2018-12-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/.../terorismus-web-dokumenty-metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>>. s. 6.

Na základě všech dostupných informací a v souvislosti s výše zmíněnou definicí uveřejnila Metodika bližší seznam tzv. měkkých cílů a u konkrétních cílů specifikovala riziko ohrožení. Jedná se o následující měkké cíle:

- a) **Veškerá školská zařízení** (včetně kolejí, menz, knihoven, ...) – jedná se o místa se zvýšeným pohybem mladistvých osob, jejichž život je důležitý pro budoucí vývoj společnosti, a to z hlediska produkce, reprodukce apod. Na útoky ve školách je proto nahlíženo jako na jedny z nejnebezpečnějších a nejhorších.
- b) **Církevní památky, náboženská místa, místa výkonu bohoslužeb** – tyto měkké cíle jsou atakovány v důsledku náboženského přesvědčení. V České republice je takto nazíráno zejména na centra židovské kultury.
- c) **Nákupní centra obecně, tržiště, místa určená k obchodu** – jde o měkké cíle, kde je zvýšena návštěvnost na úkor zajištění bezpečnosti. Zabezpečení v obchodních centrech je obecně poměrně nízké. I to je jeden z důvodů, proč v minulosti docházelo k tragickým situacím právě v těchto lokacích.
- d) **Místa kulturních akcí** – divadla, kinosály, zábavní centra, místa zábavy pro mladistvé (kluby, diskotéky, ...), veřejná shromáždění, poutě, průvody.
- e) **Místa zájmová** – parky, náměstí, turistické památky, galerie, muzea, hrady, zámky, ...
- f) **Sportovní akce** (haly, stadiony) – většina sportovních akcí je zajišťována vlastní bezpečnostní složkou jako součástí příprav dané akce. Návštěvníkům jsou zpřístupněny pouze vyhrazené zóny. U vybraných akcí většího rozsahu (akce mediálně propagovaná, akce pořádaná na rizikových místech, v časech představujících riziko), kde by mohl hrozit teroristický útok, je nutné zajištění důslednější ochrany.
- g) **Dopravní uzly** – železniční, vlaková, autobusová nádraží a letištní prostory, u nichž je zvýšená pravděpodobnost narušení dopravní infrastruktury.
- h) **Veškerá zdravotnická zařízení**, která budou neschopna ošetřovat stávající pacienty a nově příchozí.
- i) **Komunitní centra** – mohou souviset s náboženským či jiným přesvědčením.

- j) **Hotely** – jedná se o místa, která úspěšně kumulují větší množství osob. Riziko výskytu útoku se zvyšuje, pokud je v dané lokalitě pořádána např. konference či významná společenská/kulturní událost.³⁸

3.1.1 Měkké cíle ve statistikách a jejich atraktivnost

Strategie shrnuje výše podané argumenty a stanoviska (viz předchozí kapitoly a podkapitoly), a to nutnost interakce a propojení veřejného a soukromého sektoru za účelem stabilizace situace. Cílem obou sektorů je minimalizovat rizika, jež vyplývají z nedostatečného zabezpečení měkkých cílů. Je potřebné, aby tyto sektory vytvořily jednotný, trvale využitelný komunikační kanál pro případ nebezpečí a ohrožení, který by byl legislativně opatřen, a byla v něm vymezena role soukromého sektoru.³⁹ Studie *Protecting Crowded Places: Design and Technical Issues* shledává za optimální propojení obou složek.⁴⁰

Metodika cituje statistiku převzatou z dat Global Terrorism Database Marylandské univerzity, která analyzovala výskyt provedených teroristických útoků v období šestnácti let, konkrétně v letech 1998 – 2014 probíhajících v Evropě. Z dostupných dat vyplývá, že více jak polovina teroristických útoků, celkem 53% z respondovaných, bylo cíleno na tzv. soft targets, tedy měkké cíle. Tím vyvstala i otázka míry zabezpečení měkkých cílů jako jedné z bezpečnostních disciplín.⁴¹ Výroční zpráva TE-SAT dochází k podobným závěrům, tj. většinovém napadání tzv. měkkých cílů.⁴²

³⁸ Ministerstvo vnitra ČR. Základy ochrany měkkých cílů – metodika (1. verze). In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2016. [Cit. 2018-12-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/.../terorismus-web-dokumenty-metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>>. s. 6 – 7.

³⁹ K lednu 2019 je prozatím zákon o Soukromých bezpečnostních službách v jednání vlády České republiky.

⁴⁰ HM Government. Centre for the Protection of National Infrastructure and the National Counter – Terrorism Security Office. *Protecting Crowded Places: Design and Technical Issues*. In: *Gov.uk* [online, pdf]. 2012. [Cit. 2019-01-12]. Dostupné z WWW: <<https://assets.publishing.service.gov.uk/.../design-tech-issues.pdf>>. 4 – 11.

⁴¹ Ministerstvo vnitra ČR. Základy ochrany měkkých cílů – metodika (1. verze). In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2016. [Cit. 2018-12-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/.../terorismus-web-dokumenty-metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>>. s. 8 – 9.

⁴² EUROPOL. TE – SAT 2017. European Union Terrorism Situation and Trend Report 2017. In: *Europol.cz* [online, pdf]. The Netherlands (Europol), 2017. [Cit. 2019-01-12]. Dostupné z WWW: <<https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/eu-terrorism-situation-and-trend-report-te-sat-2017>>.

Míru atraktivnosti teroristických útoků obecně ukazuje ve svých statistických datech Strategie. Ta shrnuje dosažené výsledky počtu teroristických útoků týkajících se Evropské unie, konkrétně z let 2007 – 2011.⁴³

3.2 Specifika měkkých teroristických cílů

Specifika měkkých teroristických cílů vyplývají ve většině případů z dostupných analýz poznatků o měkkých cílech jako takových, popř. ze zkušeností s provedením teroristického útoku orientovaného na měkké cíle. Metodika objasňuje některá specifika a kategorizuje je na základě proveditelnosti již proběhlých ataků:

- 1) dojde-li k útoku, zúčastněné osoby v daný okamžik netuší, že se jedná o násilný útok, neboť mohou atak přičítat okolnímu rozruchu či jej považují za součást programu;
- 2) situace se vždy projevuje nedostatečnou informovaností osob, a to jak při probíhajícímu útoku, tak i následně po jeho skončení. Dojde-li k časové prodlevě, při níž jsou zjišťovány okolnosti vzniku útoku, mívají důsledky ataku zpravidla fatální charakter;
- 3) probíhající teroristické útoky na měkké cíle jsou koordinované nebo simultánní. Při obou takto realizovaných útocích je množství obětí vysoké, neboť teroristé během krátké doby zraní několik cílů. Z toho důvodu je potřeba, aby bezpečnost v danou chvíli byla zajištěna i v jiných částech avizované akce;
- 4) většina útoků na měkké cíle je bombového charakteru;
- 5) útočníci zapojení do teroristického činu hledají cestu nejmenšího odporu. Při překážce pokračují dále, aby došlo k naplnění stanoveného cíle;
- 6) aktivní útočníci nemusí uvažovat reálně, tzn., že mohou mít zastřenou realitu a využívat pouze svých představ a vizí. Často je útočník pod vlivem omamných a psychotropních látek, které jeho mysl uvádějí do sugestivních stavů. Další z důvodů může být vlastní přesvědčení o správnosti takového útoku nebo řízení

⁴³ Ministerstvo vnitra ČR. Odbor bezpečnostní politiky. Strategie České republiky pro boj proti terorismu. In: Mvcr.cz [online, pdf]. Praha, 2013. [Cit. 2018-12-12]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/.../terorismus-web-dokumenty-strategie-ceske-republiky-pro-boj-proti-terorismu-pdf.aspx>>. s. 7 – 8.

se náboženským vyznáním. Zastřenost v reálném uvažování vede ke zhoršenému vyjednávání a přesvědčení útočníka o jeho chybovosti v počínání.⁴⁴

Koncepce připouští i další možné vlivy, které mohou zvyšovat zájem útočníka o měkké cíle. Radí mezi ně např. kvalitu bezpečnostního personálu, následnou mediální propagaci ve smyslu přítomnosti médií v oblasti měkkých cílů, symboličnost daného cíle apod.⁴⁵

3.3 Měkké teroristické cíle, jejich ochrana a zaměnitelnost

Vzhledem k tomu, že mnohé z výše zmiňovaných definic měkkých cílů předpokládají jejich tzv. zaměnitelnost, je potřeba vytvoření koncepce, tj. principů ochrany měkkých cílů. Samy o sobě jsou měkké cíle definovány jako zaměnitelné.

Koncepce stanovuje následující generalizaci principů, jež staví na obecných principech ochraňujících měkké cíle. Mezi ně patří:

- 1) ochrana měkkého cíle, tj. zejména zajištění bezpečnosti, je v rukou všech dotčených subjektů, které se na ochraně podílejí. V praxi to znamená, že stát není primárním činitelem této ochrany, nýbrž i soukromé statky funkci naplňují. Veřejnoprávní ochrana zahrnuje složky Policie České republiky, Ministerstvo vnitra České republiky a dále i dotčená ministerstva, včetně příslušné místní samosprávy.
- 2) Volba proaktivního přístupu při ochraně měkkých cílů. Tento přístup je specifický jak pro stát, tak pro soukromé vlastníky. Opačné, tj. reaktivní postupy, nejsou, dle Koncepce, efektivními, neboť jimi nebyly podány žádoucí reference o zvýšeném bezpečí měkkých cílů.
- 3) Nutnost spolupráce mezi všemi složkami zajišťujícími bezpečnost, tedy mezi bezpečnostními složkami, vlastníkem dané lokality (správcem), obcemi, popř. součinnost mezi více vlastníky a správci.
- 4) Uvědomění si důležitosti komunikačních procesů při ochraně měkkých cílů a započatí koordinace činnosti těch osob, které se zdržují či vyskytují

⁴⁴ Ministerstvo vnitra ČR. Základy ochrany měkkých cílů – metodika (1. verze). In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2016. [Cit. 2018-12-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/.../terorismus-web-dokumenty-metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>>. s. 9.

⁴⁵ Ministerstvo vnitra ČR. Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017 – 2020. In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2017. [Cit. 2018-12-13]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/.../koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-2017-2020-pdf.aspx>>. s. 8.

na daném místě nejfrekventovaněji. Ve většině případů se jedná o zaměstnance, kdy instruktáž zahrnuje zejména pravidelná cvičení směřující k autentické ochraně měkkého cíle, bezpečnostní audit aj. Žádoucí je, aby osoby byly srozuměny, že odolnost měkkého cíle nespočívá v investicích do technického a materiálního vybavení, ale je záležitostí jich samotných.⁴⁶

Významným faktem však je, že: „*Ochrana měkkých cílů se nezabývá zabezpečením cílů před jinými méně závažnými protiprávními jednáními. [...] Řada opatření za účelem ochrany před závažným násilným útokem současně chrání například i proti narušování veřejného pořádku*“.⁴⁷

3.3.1 Čtyři pilíře systému zabezpečení měkkých teroristických cílů⁴⁸

Jakákoli situace, která již v minulosti vznikla, dává jisté predispozice k tomu, aby byly vytvořeny základní strategie znemožňující či omezující nové propuknutí takového problému. Vzniklé pilíře pak mají především metodický charakter a slouží ke vzdělávání určité oblasti lidí a k naplňování specifických zájmů, v našem případě k ochraně měkkých teroristických cílů. Koncepce v souvislosti s bezpečností měkkých cílů stanovuje následující čtyři pilíře, jež jsou nezbytné pro boj s terorismem na úrovni měkkých teroristických cílů:

- 1) Metodika ochrany měkkých teroristických cílů, metodické vedení, vzdělávání.** Za metodické vedení je zodpovědné ministerstvo vnitra, v jehož kompetenci je zajištění školení poskytované odborné veřejnosti, a to v různých škálách (např. ochrana vnitřních prostor objektu je odlišná od hlídek venkovních objektů apod.) Primárním cílem ministerstva vnitra je rozšířit obecné povědomí o dané problematice, ač se jedná o relativně novou disciplínu ve vzdělávání.

⁴⁶ Ministerstvo vnitra ČR. Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017 – 2020. In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2017. [Cit. 2018-12-13]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/.../koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-2017-2020-pdf.aspx>>. s. 19 – 21.

⁴⁷ Ministerstvo vnitra ČR. Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017 – 2020. In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2017. [Cit. 2018-12-13]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/.../koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-2017-2020-pdf.aspx>>. s. 3.

⁴⁸ Ministerstvo vnitra ČR. Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017 – 2020. In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2017. [Cit. 2018-12-13]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/.../koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-2017-2020-pdf.aspx>>. s. 22 – 24.

- 2) **Podpora formou dotací**, jež zahrnuje nutnost vzniku dotačních programů a předpokladu vyšší finanční náročnosti pro stát. Základem dotační podpory je, aby vlastníci a provozovatelé měkkých cílů zvýšili bezpečnost měkkého cíle. Za průkopníka dotačních programů je považováno Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, které od r. 2014 zřídilo dotační program zahrnující podporu škol a školských zařízení v České republice, aby eliminovalo či zmírnilo dopady případného útoku na měkký teroristický cíl, tj. na školu a školská zařízení. Předpokládá se, že zapojením dalších ministerstev do dotačních programů dojde k navýšení státního rozpočtu, konkrétně v letech 2019 – 2021.
- 3) **Koordinace v oblasti komunikace, výměna informací, sdílení užitečné praxe.**
- 4) **Aktivní podílení se a aktivní přístup na ochraně měkkých cílů z řad Policie České republiky** - „*Role Policie České republiky je při ochraně měkkých cílů zcela nezastupitelná. Její nenahraditelná role je zejména v zásahu proti násilnému útoku. Tuto činnost může jen velmi obtížně zajistit měkký cíl a je zákonným posláním Policie České republiky ji zajistit*“.⁴⁹

⁴⁹ Ministerstvo vnitra ČR. Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017 – 2020. In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2017. [Cit. 2018-12-13]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/.../koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-2017-2020-pdf.aspx>>. s. 23 - 24.

4 Problém zodolnění měkkých cílů

Problém zodolnění měkkých teroristických cílů je úzce spjat s vydáním tzv. 10 principů zodolnění měkkého cíle. Jak je uveřejněno v publikaci *Crowded Places: The Planning System and Counter-Terrorism* z roku 2010, teroristé vyhledávají přeplněná místa a prostředí, která se stávají atraktivními pro veřejnost, a tudíž tak podléhají většímu riziku teroristického útoku, neboť svou davovou hustotou zaujímají pozornost teroristů. V běžné praxi se proto hovoří o měkkých cílech, jak již bylo zmíněno opakovaně.⁵⁰ *Protecting Crowded Places: Design and Technical Issues* nadále blíže specifikuje metodologické principy v boji s měkkými teroristickými cíli a s terorismem obecně.⁵¹

Ministerstvo vnitra České republiky vydalo ve spolupráci s Centrem proti terorismu a hybridním hrozbám tzv. principy, které zodolňují měkké teroristické cíle. Mezi ně patří:

- 1) **potřeba znalosti bezpečnostního charakteru;**
- 2) **metodické řešení bezpečnosti;**
- 3) **zaměření se na prevenci a minimalizace dopadu ataku;**
- 4) **zapojení místního personálu;**
- 5) **standardizace postupů;**
- 6) **příprava koordinačního plánu pro případný vznik incidentu;**
- 7) **zvýšené povědomí o bezpečnosti – školení, nácvik postupů, ...;**
- 8) **spolupráce s bezpečnostními složkami státu, se složkami IZS;**
- 9) **schvalování vstupu a kontrolování osob, které by mohly mít násilný úmysl;**
- 10) **znalost okolí měkkého cíle.**⁵²

⁵⁰ HM Government. *Crowded Places: The Planning System and Counter-Terrorism*. In: *Gov.uk* [online, pdf]. 2010. [Cit. 2019-01-12]. Dostupné z WWW: <<https://www.gov.uk/government/publications/crowded-places-the-planning-system-and-counter-terrorism>>. s. 3 – 11.

⁵¹ HM Government. Centre for the Protection of National Infrastructure and the National Counter – Terrorism Security Office. *Protecting Crowded Places: Design and Technical Issues*. In: *Gov.uk* [online, pdf]. 2012. [Cit. 2019-01-12]. Dostupné z WWW: <<https://assets.publishing.service.gov.uk/.../design-tech-issues.pdf>>. 5 – 8.

⁵² Ministerstvo vnitra ČR. Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám. 10 principů zodolnění měkkého cíle. In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2018. [Cit. 2019-01-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/cthh/.../brozura-10-principu-zodolneni-mekkeho-cile-pdf.aspx>>. s. 1.

Všechny výše uvedené principy korespondují s teoretickým vymezením měkkých cílů, což bylo opakovaně deklarováno. Problém zodolnění měkkých teroristických cílů je úzce spjat s pochopením důležitosti této ochrany.

Rozporuplné reakce může vyvolat bod č. 1. Princip uvádí, že je potřeba znát identitu toho, proti komu/čemu se měkký cíl chrání. Lze oponovat, že při ataku nelze znát všechny náležitosti, které by se samotného teroristického útoku týkaly, a je nutné předpokládat operativní řešení.

Princip č. 2 stanovuje nutnost metodického vymezení. Je nutné vymezit osobu, která bude metodicky zodpovídat za opatření. Z metodického hlediska je též nezbytné zajistit školení všech zúčastněných osob a podílet se na kontrole funkčnosti opatření, jež řeší identifikovanou hrozbu. Problematické může být i to, kterým způsobem bude školení financováno. Dotační zdroje jsou poskytovány v omezené míře a řada soukromých subjektů z tohoto důvodu odmítá podílet se na vlastním financování školení a metodické instruktáže.

Bod č. 3 předpokládá zaměření se na prevenci teroristického útoku. Vhodné preventivní opatření však nemůže být zcela naplněno, pokud nedojde k včasnému rozpoznání hrozícího útoku. Tento princip staví i na snaze zmírnit dopady útoku.

Zapojení místního personálu, tedy princip č. 4, je v těsné interakci s tím, co zveřejňuje např. studie Protecting Crowded Places. Ta poukazuje mj. na možnost zapojení místního personálu, dodavatelů apod. do ataků a zajištění nelegálního vstupu teroristům do měkkých cílů.⁵³

Bod č. 5 sumarizuje standardizované postupy, které jsou předmětem zájmu všech zúčastněných osob. Problémový aspekt může nastat v souvislosti s doporučeným vybudováním tzv. zabezpečeného úkrytu, neboť významnou roli zde sehrává schopnost kooperace všech zúčastněných. Různá psychologická hlediska však mohou narušit metodologicky-strategické plány.

Příprava koordinačního plánu, která je obsažena v principu č. 6, zahrnuje předchozí pochybnost, tj. omezení chyb, jež by mohly vzniknout v důsledku stresových

⁵³ HM Government. Centre for the Protection of National Infrastructure and the National Counter – Terrorism Security Office. Protecting Crowded Places: Design and Technical Issues. In: *Gov.uk* [online, pdf]. 2012. [Cit. 2019-01-12]. Dostupné z WWW: <<https://assets.publishing.service.gov.uk/.../design-tech-issues.pdf>>. 3 – 11.

situací. Pro eliminaci případných chyb je zohledněno stanovisko, které doporučuje rozdělit zodpovědnost za plán mezi několik osob. Vhodné je zvolit koordinátora akce, který bude mentorovat a koučovat ostatní osoby.

Bod č. 7, jenž očekává zvýšenou míru bezpečnostního povědomí, je založen na školení probíhající v intenzitě minimálně 1x ročně. V této souvislosti je nutné zvážit frekvenci metodologického vedení, neboť různé akce mají individuální charakter a mohly by se jevit jako problémové. Princip obsahuje i seznámení s pravděpodobnými scénáři, které mohou být též předmětem problému. Nacvičování postupů je v souladu s bodem č. 5, avšak s predispozicí vhodného metodického a koordinačního vedení.

Princip č. 8 doporučuje spolupráci se složkami bezpečnosti. Tato spolupráce je klíčová, neboť práce bezpečnostních sborů je nenahraditelná. Problém však může nastat v počtu nasazených členů státních bezpečnostních složek. Množství zúčastněných policistů a složek IZS nemůže v každé situaci pokrýt bezpečnost např. konstantního měkkého cíle. Z tohoto důvodu je nutné zvážit spolupráci s dalšími členy zajišťujícími bezpečnost, tedy pomoc ze strany vlastníků měkkého cíle, pronajímatelů apod.

Bod č. 9 se týká zejména kontroly osob a násilných úmyslů, které by mohly vést k úpadku měkkého cíle. Kýžený bod je nejvíce problematickou oblastí v principech zodolnění měkkých cílů a sumarizuje dosud vyřčené pochybnosti ze všech výše popsaných principů. Samotný princip není založen pouze na nalezení zbraně, nýbrž i na detekci podezřelého chování, kdy stanovení takového chování nemusí být objektivní. V případě, že dojde k chybnému úsudku bezpečnostních složek, může pochybnost vyvolat neoprávněnou paniku a zastřít tak důležitost jiné situace či chování.

Znalost a zájem o okolí měkkého cíle, jež jsou součástí posledního principu, mohou být též problematické, neboť náročnost tvorby komunikačních kanálů s okolními subjekty nemusí být vždy zcela dokonalá a sdílená. Problémové může být i to, že zajištění bezpečnosti a informovanost složek je náročná zejména finančně, proto soukromé objekty, které se řadí k měkkým cílům, nemusí vždy akceptovat princip znalosti a zájmu o okolí měkkého cíle.⁵⁴

⁵⁴ Ministerstvo vnitra ČR. Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám. 10 principů zodolnění měkkého cíle. In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2018. [Cit. 2019-01-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/cthh/.../brozura-10-principu-zodolneni-mekkeho-cile-pdf.aspx>>. s. 1.

Za nesporný argument lze považovat fakt, že ochrana měkkých cílů může být v maximální možné míře naplněna pouze za předpokladu, pokud bude k dispozici funkční bezpečnostní politika země.

4.1 Bezpečnostní systém ČR v mezinárodním kontextu

Prioritou České republiky je zajištění bezpečnosti naší země obecně. Klíčovým dokumentem k zajištění bezpečnostní politiky je tzv. Bezpečnostní strategie České republiky z roku 2015 (dále „Bezpečnostní strategie“). Samotný bezpečnostní systém vychází ze základních legislativních dokumentů, konkrétně naplňuje cíle Ústavy ČR, Listiny základních práv a svobod a ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, v platném znění. Bezpečnostní strategie usiluje o naplnění bezpečného prostředí v euroatlantickém prostoru. Dokument generalizuje východiska bezpečnostní politiky naší země, a to v souladu s globální bezpečnostní situací, což jsou dvě neoddelitelné složky. Bezpečnostní politika České republiky není řízena pouze autentickými a specifickými zájmy naší země, nýbrž i zájmy EU a NATO.⁵⁵ *„Základními východisky pro zajištění obrany a bezpečnosti ČR jsou aktivní účast v systému kolektivní obrany NATO opírající se o silnou transatlantickou vazbu, rozvoj schopností EU pro zvládání krizí a spolupráce s partnerskými zeměmi“*.⁵⁶ Bezpečnostní zájmy České republiky se dělí do tří základních kategorií: životní zájmy, strategické zájmy a další významné zájmy. Terorismus, tedy jeden z nejvýznamnějších trendů a faktorů, který Bezpečnostní strategie řadí do tzv. bezpečnostních hrozeb, prolíná všechny výše zmíněné kategorie. O terorismu je zde hovořeno v souvislosti s násilným prosazováním politických cílů. Hrozba je označována za stále vysokou, neboť předmětem takových útoků je prosazování vlastních zájmů, ideologie aj. Bezpečnost státu je narušena, neboť prosazováním variabilních zájmů dochází k ohrožení lidských životů, zdraví, životního prostředí, popř. kritické infrastruktury státu. Bezpečnostní hrozby dále zahrnují další oblasti, které lze přidružit k teroristickým činům.⁵⁷ *„ČR se aktivně zasazuje o potírání všech forem terorismu jak na národní*

⁵⁵ Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Bezpečnostní strategie České republiky. In: *Vlada.cz* [online, pdf]. Praha, 2015. [Cit. 2018-12-18]. Dostupné z WWW: <<https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>>. s. 5 – 6.

⁵⁶ Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Bezpečnostní strategie České republiky. In: *Vlada.cz* [online, pdf]. Praha, 2015. [Cit. 2018-12-18]. Dostupné z WWW: <<https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>>. s. 6.

⁵⁷ Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Bezpečnostní strategie České republiky. In: *Vlada.cz* [online, pdf]. Praha, 2015. [Cit. 2018-12-18]. Dostupné z WWW: <<https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>>. s. 7.

úrovni, tak v rámci mezinárodních organizací, včetně sjednávání a provádění protiteroristických úmluv“.⁵⁸

Janošec zdůrazňuje nezbytnost nahlížet na bezpečnostní politiku z hlediska globální bezpečnosti. Terorismus označuje za jednu z dominantních globálních hrozeb.⁵⁹ Pikna poukazuje na bezpečnost státu v kontextu snahy o vytvoření evropského prostoru svobody, bezpečnosti a práva. Právě Maastrichtská smlouva o Evropské unii z roku 2003 dala vznik: „[...] policejní a justiční spolupráci mezi členskými státy jako záležitost – společného zájmu –“.⁶⁰ Pikna dále hovoří o Amsterodamské smlouvě z roku 1999, jejímž cílem bylo v průběhu dalších pěti let, po vstupu v její platnost, vytvoření prostoru svobody, bezpečnosti a práva, což je nesporně důležité pro zajištění bezpečnosti v České republice.⁶¹ Matějka mj. analyzuje tzv. základní smluvní dokumenty, které se podílely na vzniku společné bezpečnosti zahraniční politiky a politiky EU, kam Česká republika patří od svého vstupu. Jedná se o dvě výše zmíněné smlouvy, tj. Maastrichtskou a Amsterdamskou a dále o Smlouvu z Nice. Za aktéry společné zahraniční politiky považuje Evropskou radu, Radu EU, Předsednictví EU, Vysokého představitele pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku, Politický útvar, Evropskou komisi, Evropský parlament, členské státy a tzv. zvláštní představitele, tj. zmocněnce. Všechny tyto instituce a organizace mají určující charakter v bezpečnostní strategii obecně i pro bezpečnost České republiky.⁶²

4.2 Bezpečnostní systém ČR – eliminace hrozeb a rizik terorismu, včetně měkkých cílů

Bezpečnostní strategie poukazuje na nutnost kooperace různých složek v zájmu zachování bezpečnostního systému České republiky. Pro zajištění funkčnosti bezpečnostního systému je nezbytná spolupráce mezi rovinou politickou, vojenskou,

⁵⁸ Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Bezpečnostní strategie České republiky. In: *Vlada.cz* [online, pdf]. Praha, 2015. [Cit. 2018-12-18]. Dostupné z WWW: <<https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>>. s. 15.

⁵⁹ JANOŠEC a kol. *Bezpečnost a obrana České republiky 2015 – 2025*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, 2005. 200 s. ISBN 80-7278-303-3. s. 8.

⁶⁰ PIKNA, B. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek v evropském právu (oblast policejní a justiční spolupráce)*. Praha: Linde Praha, 2007. 511 s. ISBN 978-80-7201-686-0. s. 167.

⁶¹ PIKNA, B. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek v evropském právu (oblast policejní a justiční spolupráce)*. Praha: Linde Praha, 2007. 511 s. ISBN 978-80-7201-686-0. s. 167 – 170.

⁶² MATĚJKA, Z. In *Bezpečnost Evropy a Česká republika*. Praha: Professional Publishing, 2005. s. 90 – 149. ISBN 80-86419-81-9. s. 90 – 149.

dále pak rovinou vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatel, včetně hospodářské, finanční, legislativní, sociální a právní roviny.⁶³

*„Struktura bezpečnostního systému zahrnuje zejména prezidenta republiky, Parlament ČR, vládu, Bezpečnostní radu státu a její pracovní orgány, ústřední správní úřady, krajské a obecní úřady, ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, zpravodajské služby, záchranné sbory, záchranné služby a havarijní služby“.*⁶⁴ Za bezpečnost státu, zajišťování bezpečnosti, za řízení bezpečnostního systému naší země a za jeho funkčnost je zodpovědná vláda, tj. vrcholný orgán moci výkonné. Bezpečnostní systém není homogenní, ale reaguje na aktuální změny a problematiku v rámci bezpečnosti naší země.

V souvislosti s eliminací hrozeb a rizik v boji s terorismem uvádí např. Audit shodné odpovědné instituce a orgány, jež byly nastíněny výše. Úkol Vlády České republiky a její postavení v bezpečnostním systému jsou uloženy v Ústavě ČR. Audit mj. hovoří o ministerstvu vnitra a o expertech působících v instituci, kteří se pravidelně zabývají vztahem terorismu, a to na nadnárodní úrovni. Dokument blíže specifikuje působnost Policie České republiky, jež je uložena zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii ČR. V boji s terorismem je zmiňována Národní centrála proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování. Za zmínku stojí i působnost ministerstva zahraničních věcí. Ministerstvo funguje jako hlavní garant mezinárodní spolupráce. Z dalších dotčených orgánů lze jmenovat např. Bezpečnostní informační službu, dále Úřad pro zahraniční styky a informace, Vojenské zpravodajství, Národní bezpečnostní úřad, Ministerstvo spravedlnosti České republiky, Hasičský záchranný sbor a další složky Integrovaného záchranného systému ČR, Ministerstvo financí ČR, Ministerstvo dopravy ČR, Ministerstvo zdravotnictví ČR, Ministerstvo kultury ČR, Státní úřad pro jadernou bezpečnost a Národní kontaktní bod pro terorismus. Tyto všechny organizace a orgány se podílejí na eliminaci hrozeb a rizik, jež souvisejí s terorismem jako problémem současné společnosti.⁶⁵

⁶³ Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Bezpečnostní strategie České republiky. In: *Vlada.cz* [online, pdf]. Praha, 2015. [Cit. 2018-12-18]. Dostupné z WWW: <<https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>>. s. 23.

⁶⁴ Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Bezpečnostní strategie České republiky. In: *Vlada.cz* [online, pdf]. Praha, 2015. [Cit. 2018-12-18]. Dostupné z WWW: <<https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>>. s. 23.

⁶⁵ Ministerstvo vnitra ČR. Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality. Audit národní bezpečnosti. In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2016. [Cit. 2018-12-13]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/audit-narodni-bezpecnosti.aspx>>. s. 18 – 22.

Bezpečnostní strategie potvrzuje, že se Česká republika důsledně snaží o eliminaci všech forem a typů terorismu. „V souladu s Protiteroristickou strategií EU přijímá ČR systémová preventivní a legislativní opatření. V rámci NATO přispívá ČR k podpoře boje proti terorismu sdílením zpravodajských informací, rozvojem odpovídajících schopností, [...] ČR v rámci EU přispívá k formulování konkrétních opatření v oblasti boje proti terorismu, zaměřených na posílení spolupráce jak mezi členskými státy EU, tak i s nečlenskými zeměmi [...]“.⁶⁶ Strategie zmiňuje výše popsanou skutečnost, a to snahu o potírání všech forem terorismu ze strany České republiky. Za další přínos označuje i úsilí o provádění a vyjednávání protiteroristických úmluv. Prioritou České republiky je též přijímat opatření, jež by vedla k eliminaci financování terorismu. Samozřejmostí z hlediska bezpečnostní politiky je ochrana obyvatelstva naší země, dozor nad kritickou infrastrukturou, resp. nad takovými cíli, jež by se mohly stát potenciálními hrozbami pro naši vlast, tedy zejména měkkými cíli. Tato přesvědčení jsou v souladu s tím, co ukládá Ústava České republiky a Listina základních práv a svobod, tj. propagace základních hodnot, na nichž byl vystaven náš právní stát. Jsou jimi demokracie a respekt k lidským právům. Česká republika proto přistupuje k tématu terorismu tak, aby nebyly ohroženy či potlačeny základní lidské hodnoty, práva a svobody občanů.⁶⁷ Do pomyslných misek vah je tak brán zřetel na kontinuitu dvou složek, tedy na bezpečí a svobodu jednotlivce.

⁶⁶ Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Bezpečnostní strategie České republiky. In: *Vlada.cz* [online, pdf]. Praha, 2015. [Cit. 2018-12-18]. Dostupné z WWW: <<https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>>. s. 15.

⁶⁷ Ministerstvo vnitra ČR. Odbor bezpečnostní politiky. Strategie České republiky pro boj proti terorismu. In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2013. [Cit. 2018-12-12]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/.../terorismus-web-dokumenty-strategie-ceske-republiky-pro-boj-proti-terorismu-pdf.aspx>>. s. 9 – 11.

5 Empirická část – aplikace zásad na lepší ochranu měkkých cílů

Empirická část bakalářské práce navazuje na předchozí teoretické vymezení měkkých cílů jako takových. Cílem této části je na základě analýzy zrealizovaných rozhovorů podat a navrhnout případná řešení, jež by mohla předcházet, zmírnit či eliminovat důsledky ataků na měkké cíle. Návrhy řešení vycházejí ze sumarizace výpovědí příslušníků Policie České republiky v Českých Budějovicích.

5.1 Realizace praktické části

Pro realizaci praktické části byla oslovena desetičlenná skupina subjektů, konkrétně příslušníků Policie České republiky v Českých Budějovicích. Záměrně byly k dotazování zvoleny takové subjekty, které jsou kompetentními⁶⁸ pro uskutečnění rozhovoru. Výběr respondentů probíhal na základě postupného generování policejních příslušníků a to tak, aby byla zachována nejen genderová, ale i služební a hodnostní hierarchie.

K naplnění praktické části byl záměrně vybrán kvalitativní typ standardizovaného rozhovoru. Každý z deseti dotazovaných subjektů byl seznámen s tématem měkkých cílů, a to bez jakéhokoli subjektivního zabarvení leadera rozhovoru. Dotazovaný respondent byl též poučen o průběhu rozhovoru a jeho obsahu. Za specifika rozhovoru byla označena následující kritéria:

- 1) standardizovaný rozhovor;
- 2) individuálně vedený rozhovor (leader = vedoucí rozhovoru + dotazovaný subjekt);
- 3) pořizování audiozáznamu pro zachování autenticity rozhovoru a předcházení následnému znehodnocení výpovědi – s následnou gramatickou a stylistickou úpravou pro písemný záznam výpovědi;
- 4) anonymita výpovědi (pouze s uvedením pohlaví, délky služebního poměru a stávající hodností);
- 5) technika dotazování;

⁶⁸ Za respondenty byly vybrány subjekty, které se opakovaně účastní školení v dané problematice, setkávají se s ní, aktivně se podílejí na jejím zmírnění, eliminaci apod.

- 6) technika otevřených otázek;
- 7) technická a časová nákladnost rozhovoru;
- 8) zachování standardního pořadí otázek s možností zpětného doplnění;
- 9) zachování dramaturgie otázek, tj. střídání jejich náročnosti – snadné otázky/ nejtěžší otázky/ otázky jednoduššího charakteru/ závěrečné otázky snazšího charakteru.

Vzhledem k volbě kvalitativního rozhovoru byl záměrně zvolen počet deseti respondentů, a to především z důvodu obsáhlosti výpovědí. Forma dotazování se byla pro všechny aktéry rozhovoru stejná, včetně zachování potřebných podmínek k vedení rozhovoru⁶⁹. Autor se v úvodu ubezpečil, že všichni dotazovaní chápou sémantickou a funkční stránku měkkých teroristických cílů.

Otázky byly respondentům kladeny v následujícím pořadí:

- 1) *Myslíte si, že je široká veřejnost dostatečně informovaná o možných teroristických hrozbách?*
- 2) *Považujete problematiku terorismu pro ČR za aktuální?*
- 3) *Jaká je podle vás pravděpodobnost, že v ČR dojde k teroristickému útoku?*
- 4) *Které lokality (místa/prostory) v rámci ČR jsou podle vás možným teroristickým útokem nejohroženější?*
- 5) *Který způsob provedení teroristického útoku v ČR považujete za nejpravděpodobnější?*
- 6) *Kterými opatřeními by se podle vás dalo přispět k větší bezpečnosti měkkých cílů?*
- 7) *Kterým způsobem by se podle vás dala do budoucna snížit atraktivita měkkých cílů?*
- 8) *Považujete proškolení a výcviky pro danou situaci v rámci Policie České republiky za dostatečné?*
- 9) *Jsou podle vás příslušníci Policie České republiky pro danou situaci náležitě vybaveni příslušnými výstrojnými součástkami?*
- 10) *Domníváte se, že je ČR na případný útok dostatečně připravena?*

5.2 Rozhovory

⁶⁹ Žádoucími podmínkami se rozumí např. dostatečné množství času, zachování dramaturgie rozhovoru apod.

Na jednotlivé otázky je v textu odkazováno pomocí zkratky ad. Struktura výpovědí je v souladu s výše zmíněnými otázkami. Vzhledem k zachování anonymity jsou subjekty očíslovány. Součástí je též uvedení pohlaví, délky služebního poměru a stávající hodnosti.

5.2.1 Subjekt 1 (muž/ 3 roky/ nstržm.)

Ad 1) *Teroristické hrozby jsou dnes aktuálním tématem. Na toto téma existuje řada otázek, avšak nejsem si zcela jist, zda široká veřejnost dostatečně chápe význam spojení. V médiích se ukazuje jen hrstka hrozeb a právě jejich prostřednictvím je široká veřejnost informována o hrozbách. Zatím pokládám informovanost za laicky vyhovující.*

Ad 2) *Aktuálnost terorismu v našich podmínkách bývá často pomíjivá. Já jí přisuzuji nemalý význam. Vezměme si jen vyhrocené politické situace ve světě, které se bezprostředně dotýkají nejen Evropy, ale i České republiky. Vlna migrace, nespokojenost apod. mohou ohrozit rádobý poklidný život v České republice. Terorismus se České republiky bezesporu týká.*

Ad 3) *Pravděpodobnost, že v ČR dojde k teroristickému útoku, není, dle mých odhadů, vysoká, ale není ani zanedbatelná. Jde především o to, na který objekt by byl útok cílen.*

Ad 4) *Z lokalit bych generoval takové, které ohrozí velkou skupinu osob, popř. se následky dotknou majority. Zřejmě bych přisuzoval takové dění do lokalit, kde je velká akumulace lidí v určité období – supermarkety, hypermarkety, obecně nákupní střediska.*

Ad 5) *Osobně bych předvídal spíše individuální jednání střelce, popř. dvou osob. Aktivní střelec mi v naší zemi přijde jako nejpravděpodobnější.*

Ad 6) *Bavíme-li se o zvýšené míře zabezpečení měkkých cílů, domnívám se, že leckdy je velmi různorodý stupeň pojmání ohroženosti takových cílů. Některé cíle, ač by, dle mého pohledu, nemusely být natolik zajištěné, zabezpečené jsou a naopak. Nejvíce se obávám, že problém je v komunikaci jednotlivých podílejících se činitelů, ať už nás, policistů, či jiných dalších složek s ostatními. Těmi ostatními myslím i návštěvníky apod.*

Ad 7) *Na tuto otázku je velmi těžké odpovídat. Atraktivita spočívá zejména ve způsobu zpracování dané akce. Možná právě tam bych spatřoval snížení atraktivity. Proč kumulovat velké množství lidí na jednom místě, když jde situace zajistit jiným způsobem? Opět by zde měla být kooperace např. návštěvníků s činiteli ochrany.*

Ad 8) *Domnívám se, že teoreticky jsme připraveni velmi dobře. Teorie důsledně reaguje na vývoj. Praktické nácviky jsou standardní.*

Ad 9) *Znovu se musím odvolat k tomu, co jsem říkal v průběhu našeho rozhovoru. Každá situace je jiná. Výstrojní součástky, které u sebe máme běžně, rozhodně nezamezí útoku, ale po přivolání dalších složek již lze dobře operovat na místě.*

Ad 10) *Žádná země nedokáže s jistotou říci, že je připravena. Česká republika je adekvátně schopna čelit útoku. Následky však mohou být mizivé, ale i fatální. Záleží na způsobu provedení teroristického útoku.*

5.2.2 Subjekt 2 (muž/ 7 let/ nrap.)

Ad 1) *O relativních hrozbách je veřejnost informována dostatečně. Myslím si, že veřejnost by měla být více informována také o tom, jak se zachovat v případě útoku, co dělat bezprostředně po útoku, jak se chránit či jak pomoci druhým. Této oblasti se, dle mého názoru, nevěnuje dostatečná pozornost.*

Ad 2) *Tato problematika je z mého hlediska rozhodně pro naši zemi aktuální. I přesto, že Českou republiku považuji za bezpečnou zemi Evropské unie, je potřeba neusnout, jak se lidově říká, na vavřínech. Myslím si, že je zapotřebí být připraven na každou eventualitu.*

Ad 3) *Řekl bych, že šance je prozatím stále velmi malá, nicméně celková situace se vyvíjí dynamicky. V této oblasti považuji za klíčový spíše proaktivní než reaktivní přístup. Z toho důvodu volím slovo prozatím.*

Ad 4) *Nejvíce ohrožené lokality jsou takové prostory, kde se vyskytuje větší koncentrace lidí. Z oněch lokalit bych vytyčil zejména oblíbená nákupní centra, kde se setkává s hromaděním osob. Dále bych uvedl např. letiště a místa dopravních koncentrací – nádraží, haly, ...*

Ad 5) *Za nejpravděpodobnější považuji útok tzv. aktivního střelce, osamělého vlka, který by k útoku použil střelné zbraně, opatřené třeba na černém trhu. Dnes existuje řada možností, jak si střelnou zbraň opatřit.*

Ad 6) *Za důležité opatření bych označil spolupráci s místním personálem, s ostrahou v obchodních centrech a podobně. Při zásahu mohou poskytnout cenné informace o objektu, který dobře znají nebo zajistí přístup ke kamerovému systému. Záleží, samozřejmě, na zasaženém objektu.*

Ad 7) *Atraktivita měkkých cílů by se, dle mého názoru, dala snížit redukcí samotného počtu potenciálních cílů na místě. Myslím tím zejména to, že v případě napadení např. nákupního centra či nádraží, by celé situaci šlo předejít mj. rekonfigurací front u pokladen, využitím techniky k rychlejšímu odbavení cestujících na letišti či dalších podobných technik, které by zabránily tomu, aby se na jednom místě kumuloval větší počet lidí. Jedná se pouze o jistou vizi.*

Ad 8) *Výcviky a školení považuji za odborně dobře zvládnuté, nicméně jsou podle mého názoru zbytečně úzce zaměřené, zejména pak orientování se na teoretické koncepce a východiska. Postrádám zejména duchaplný praktický nácvik. Žádná inscenovaná situace nikdy nebude důvěrně kopírovat realitu.*

Ad 9) *Zhoršená situace v Evropě přinesla nutnost lepšího vyzbrojení policistů na ulici. Opravdu si myslím, že v této oblasti jsou příslušníci policie dobře vybaveni. Nechybí balistická ani protichemická ochrana.*

Ad 10) *Myslím, že naše země je na případný teroristický útok připravena poměrně dobře, ale je nutné neustále se vyvíjet, neustrnout na místě a přizpůsobovat se současnému vývoji bezpečnostní situace. Doufejme, že k ostrému testu připravenosti na teroristický útok nikdy nedojde.*

5.2.3 Subjekt 3 (žena/ 9 let/ kpt.)

Ad 1) *Informace o teroristických útocích lze v dnešní době získat za opravdu dostupných podmínek. Terorismus není pro současný svět tabu. Dostatečná informovanost je, podle mých současných zdrojů, zcela vyhovující. Terorismus však*

musíme vnímat v různých rovinách a hlediscích. To někdy může vyvolávat obtíže, jak si pojem osvojit. Každý si jej uchopuje zcela jinak. Já jako expandující hrozbu dnešního světa.

Ad 2) *Ostentativně se setkávám s názorem, že tomu tak není. Z mého pohledu je nutné, abychom i my, malá země Evropy, přiznali, že terorismus není pouhým územ, jenž se odehrává okolo nás. I my jsme ohroženi. Ano, domnívám se, že Česká republika má důvody k obavám. Nejedná se o markantní činitel, ale pravděpodobnost útoku zde je.*

Ad 3) *Tuto otázku jsem svým způsobem zodpověděla. Pravděpodobnost útoku je nepopiratelná. Domněnka, že nikoliv, by byla spíše prosbou.*

Ad 4) *Nejohroženější lokality je nesnadné definovat. Ohroženost podle mě spočívá v míře atraktivity pro danou teroristickou akci. Pokud bych se zaměřila na dostupná data, evidentně by se jednalo o místa, která mají pro Českou republiku zásadní význam. Z výčtu bych uvedla např. koncerty, různé kulturní akce sdružující masu lidí. Očekávala bych útok např. v době svátků, popř. významných historických dat.*

Ad 5) *Na otázku odpovím jednoduše. Předvídat lze v našich podmínkách individuální útok, tzn. útok osamělého vlka. Nedomnívám se, že by nějaká skupina v našem prostředí zaujímala vyhraněný postoj. Je to však jen můj odhad.*

Ad 6) *Opatření, jež by dovedla zvýšit rozsah bezpečnosti, to je snem každého z nás. Můj názor je takový, že je potřeba, aby autorita státních bezpečnostních složek vzrostla na náležitou úroveň, a došlo tak k eliminaci najímání soukromých ostrah, které jsou, dle mého názoru, nepřipravené na případný útok. Jedná se zejména o problém financování ze strany státu a soukromého sektoru. Zde bych viděla epicentrum problému. Tak lze zjednodušeně tento model napravit.*

Ad 7) *O riziku terorismu se ví již dlouhou dobu. Ke snížení atraktivity těchto cílů může být docíleno prostřednictvím vhodné architektury nových staveb. Uvedu příklad - při budoucí výstavbě nákupních středisek, letištních hal a podobných míst se dá využít stavebních struktur minimalizujících dopad případného útoku. Svým způsobem nelze odstranit atraktivitu, ale lze ji omezit a minimalizovat.*

Ad 8) *O způsobu školení by se daly vést dlouhé polemiky. Pragmaticky založení lidé postrádají nácvik, teoreticky orientovaní jedinci spíše větší míru odbornosti.*

Školení probíhají, podle mého názoru, v dostatečné míře. Za sebe jsem velmi spokojena s dosavadní přípravou.

Ad 9) *U této otázky si dovolím použít jistého přirovnání. Vezměme si pachatele, který spáchal drobnou krádež. Označme si jej pachatelem A. Nechová se agresivně, ke klidnému předvedení stačí ústní poučení. Jiný pachatel, viník B, spáchal identický přestupek, avšak k jeho dopravení na stanici je nutné použití fyzické síly. U pachatele A vám postačí ústní domluva, u pachatele B musíte využít nejen fyzickou sílu, ale i výstrojní součástku. Pro tyto běžné případy je policista náležitě vybaven. V případě činu natolik násilného a agresivního, jako je promyšlený teroristický útok, by však současné výstrojní součástky běžného policisty pravděpodobně nestačily. Obecně Policie České republiky disponuje vhodně uzpůsobenými výstrojními součástkami.*

Ad 10) *Opět si dovolím použít klišé. Žádná země nemůže být dostatečně připravena. Česká republika je však, z mého pohledu, zváží-li silné a slabé stránky ochrany, dobře orientována na případný teroristický útok.*

5.2.4 Subjekt 4 (muž/ 12 let/ prap.)

Ad 1) *Ano. Rozhodně je informovanost na místě. Dnes nás okolní svět přímo zahlcuje zprávami o terorismu.*

Ad 2) *Možnost útoku na Českou republiku nepopírám. Nedomnívám se ale, že právě Česká republika by byla klíčovou zemí pro boj s terorismem. O aktuálnosti by se dalo uvažovat v tom případě, že by v současné či budoucí chvíli došlo k útoku. Pak bych toto téma za aktuální skutečně označil.*

Ad 3) *Otázka koresponduje s předchozí odpovědí. Pravděpodobnost není nulová, to by byla optimistická vize, ale rozhodně není markantní.*

Ad 4) *Za nejsnáze napadnutelné, a tudíž nejohroženější lokality, považuji zejména nákupní centra, nádraží, letiště, stanice hromadné dopravy a jiná místa, kde se pravidelně vyskytuje vysoký počet osob na malém prostoru. Dále bych určitě zmínil například sportovní stadiony nebo náměstí, kde se uskutečňují velmi frekventovaně různé kulturní akce s vysokým počtem návštěvníků.*

Ad 5) *V našich podmínkách bych shledal za možný výskyt takový teroristický útok, který by měl na svědomí jeden útočník. Příčinu útoku bych přisoudil náboženské*

ideologii. Za pravděpodobné bych též považoval použití výbušného systému. Vyrobit výbušný systém schopný zranit vysoký počet lidí je, bohužel, poměrně snadné. Potřebné suroviny i informace jsou snadno zjistitelné.

Ad 6) *Zvýšený počet hlídkujících policistů v určené oblasti rozhodně působí preventivním dojmem a může potenciálního útočníka odradit od jeho úmyslu. V případě útoku jsou policisté na místě o to dříve. Policejní psodivi se psy, vycvičenými k vyhledávání výbušnin, mohou pomoci včas odhalit například nástražný výbušný systém, a zabránit tak případným ztrátám na životech.*

Ad 7) *Záleží zejména na tom, kterých cílů se atraktivita týká. Z mého pohledu bych viděl za přínosné zvýšit dohled bezpečnostních složek nad jednotlivými měkkými cíli, neboť se domnívám, že některé měkké cíle jsou snadným a dostupným terčem útoku.*

Ad 8) *Uvítal bych, kdyby se v rámci výcviků a školení objevilo více bloků zaměřených například na poskytnutí první pomoci obětem na místě, jelikož i ve velkých městech se na záchrannou službu čeká dlouhé minuty, které v takovéto situaci mohou být zásadní. Další přínosnou oblastí by mohly být kurzy zaměřené na tipování podezřelého chování v davu a identifikaci možného útočníka. Jedná se zejména o praktický nácvik, ostatní oblasti jsou zcela v pořádku.*

Ad 9) *V minulé otázce jsem zmiňoval zdravotnickou přípravu. Myslím si, že dovybavení policistů lékárníčkami zaměřenými přímo na poskytování pomoci na místě, kde došlo k teroristickému útoku, s tím jde ruku v ruce. Lékárníčky by měly dostatečnou kapacitu pro poskytnutí pomoci více obětem a obsahovaly by především pomůcky k rychlému zastavení krvácení a k zajištění dýchání.*

Ad 10) *Shrnu-li mé dosavadní vize, pak si myslím, že Česká republika je a bude dostatečně připravena na takový teroristický útok, jenž nebude příliš vyhraněný a bude kopírovat aktuální schéma teroristických útoků.*

5.2.5 Subjekt 5 (muž/ 13 let/ nrap.)

Ad 1) *Společnost zná, podle mého subjektivního názoru, pouze takové teroristické hrozby, které jsou dnes aktuální. Informovaná tedy je. Zda dostatečně, netroufám si říci.*

Ad 2) *Terorismus je v jistém slova smyslu pro Českou republiku aktuální. Tato situace je především dána tím, že je naše země členem Evropské unie a NATO. Nelze opomenout i fakt, že jako země neseme pozici středu Evropy a jsme významnou křižovatkou obchodu.*

Ad 3) *V současné době si nejsem jistý pozicí naší republiky. Pravděpodobnost výskytu teroristického útoku zde skutečně je. Nemusí se jednat o útok velkých rozměrů, ale jako upozornění by mohl být útok dostačujícím činitelem. Rozhodně bych nepochyboval o možnosti útoku na Českou republiku. Zastávám názor, že je v tomto případě obezřetnost na místě.*

Ad 4) *Za terče pravděpodobného útoku bych označil zejména oblíbené lokality turistů. Pokud bych měl specifikovat, očividně bych jmenoval spíše větší města, kde je zvýšená kumulace lidí. Ze statických objektů by se jednalo např. o kulturní památky, sportovní areály, velké haly apod. I např. letiště a nádraží by mohla být vhodným cílem teroristických útoků.*

Ad 5) *Pokud by došlo k teroristickému útoku, myslím, že by se nelišil od současných útoků. Za pravděpodobné bych označil střelejícího útočníka do davu, popř. útok za pomoci těžkého nákladního vozu. Myslím si, že v dnešní době se jedná o jisté fenomény. Útočník nasměruje vůz do co největšího houfu lidí, čímž zraní větší množství osob. K zapůjčení nákladního vozu stačí potenciálnímu útočníkovi pouze řidičský průkaz a v případě kontroly se nemusí obávat, že by u něj někdo našel zbraně či výbušniny, a tím došlo k prozrazení.*

Ad 6) *Přikláněl bych se k většímu množství hlídkujících policistů.*

Ad 7) *Na veřejných prostranstvích je možné vystavět stálé bariéry, které by zabránily najetí automobilem do davu lidí. Tyto bariéry mohou vhodně plnit i estetickou funkci, kdy se např. dají osázet zelení. Pro stejný účel je možné využít i mobilní bariéry. To je pouze v případě, že by se jednalo o útočníka, kterého jsem popisoval v dřívější otázce. Obecně bych se přikláněl k aktivnějšímu zabezpečení měkkých cílů.*

Ad 8) *Osobně jsem přesvědčen, že je zapotřebí zvýšit počet cvičení přímo v terénu, v potenciálně ohrožených místech, například v nákupních centrech, v prostorách nádraží a podobně. Znalost těchto objektů může hrát důležitou roli a jen tak může dojít k snazšímu dopadení útočníka. Nikdy nelze předvídat jeho jednání, ale to,*

že policista vyjede na místo útoku a předem zná prostory, ve kterých se pohybuje, je nedocenitelný faktor. Domnívám se, že pak bych mohl označit školení za dostatečné, v současné době nikoliv.

Ad 9) *V rámci možností – ano.*

Ad 10) *Česká republika je na případný útok připravena do takové míry, že je schopna zvládnout nastalou situaci. Vzhledem k tomu, že jsme se prozatím nesetkali s žádným vážnějším útokem, lze předpokládat, že pachatel by byl zpacifikován, avšak míru obětí nedovedu vyčíslit. To by byl skutečný odhad.*

5.2.6 Subjekt 6 (muž/ 13 let/ por.)

Ad 1) *Veřejnost, podle mých zkušeností, není dostatečně informována. Média vytvářejí zkreslenou představu divákům o dění na místě spáchání teroristického útoku. Mám pocit, že vize společnosti je taková, že český policista je srovnatelný s hrdinou akčního filmu. Lidé tedy nemají ucelenou a korespondující představu s realitou.*

Ad 2) *V tomto případě bych o aktuálnosti uvažoval pouze v případě, že by naše země byla na výsluní, tzn. v důležité pozici pro teroristy. Terorismus je aktuální za všech předpokladů, ale nedomnívám se, že pro naši zemi by tato problematika hrála významnou roli. Jako policista však jisté riziko spatřuji, byť minimální.*

Ad 3) *I v této odpovědi zachovám svůj, pro někoho možná pesimistický, pro jiné optimistický, postoj. Myslím si, že pravděpodobnost je skutečně minimální, nikoliv však nulová.*

Ad 4) *Pokud bych měl svou odpověď směřovat na lokalitu, jednoznačně bych označil naše hlavní město, tj. Prahu. Ta je centrem řady důležitých akcí, zároveň je často citována v souvislosti s našimi dějinami. Ve snaze vytyčit konkrétní místo, bych svou pozornost schyloval k Letišti Václava Havla. Právě letiště je, z mého pohledu, místem, kde by případný útok mohl vyvolat největší nesnáze, a to co do počtu poskytovaných sil, tak i do počtu zraněných osob. Nejen vzdušný prostor je místem účinné manipulace se zbraní. Dále bych uvažoval o sportovních utkáních, zejména např. při kláních mezi různými národnostmi. Situace by tak měla fatálnější následky.*

Ad 5) *Domnívám se, že bombový útok jednoho či skupiny teroristů. Opět se odvolávám na předchozí výčet odpovědí.*

Ad 6) *Žádný z měkkých cílů nelze dokonale zabezpečit. Teroristé jsou hnáni pokrokem a udržet krok s tímto vývojem, je za jistých okolností nemožné. Jejich technika se neustále zlepšuje, a proto je velmi obtížné předem odhalit jejich snahy. Jediné, co se jeví jako účinné, je, aby bylo nasazeno větší množství ochranných sil.*

Ad 7) *Nemyslím si, že atraktivita měkkého cíle může být snížena. Pokud se terorista odhodlá k nějakému činu, vždy si nalezne vhodný objekt, popř. subjekt ke svému útoku.*

Ad 8) *Zde bych si dovolil upozornit na fakt, že všichni policisté nejsou dostatečně školeni pro danou situaci. Jednoznačně bych vylepšil praktickou stránku věci.*

Ad 9) *I zde musím být skeptický. Běžné výstrojní součástky nemohou stačit pro uklidnění situace na místě teroristického útoku. To se ale bavíme na úrovni standardního vybavení policistů.*

Ad 10) *V rámci teoretického paradigmatu se domnívám, že v našich podmínkách jsou skutečně experti věnující se této problematice. Často se ale sám sebe ptám, zda např. taková škola, místo možného teroristického útoku, je dostatečně připravena na to, aby zabránila vniknutí případného střelce... Celkově bych situaci hodnotil nikoliv jako nedostačující, ale zároveň ne jako dostatečnou.*

5.2.7 Subjekt 7 (žena/ 16 let/ nprap.)

Ad 1) *Myslím si, že problém spočívá především v tom, že lidé neznají jasnou definici teroristické hrozby. Podle mě by měla být zejména větší informovanost přicházející z okolí, tj. z televize, rozhlasu, sociálních sítí apod. Informovanost zde skutečně je, ale není tak velká, jak bych si ji já představovala.*

Ad 2) *Musíme se smířit s tím, že žádná země nemůže tvrdit a připouštět svou neohroženost. Ano, domnívám se, že i pro Českou republiku je toto téma aktuální, i když v menším měřítku.*

Ad 3) *Navážu na svou předchozí odpověď. Pokud bych řádově měla určit tuto pravděpodobnost, můj typ by se blížil k 30%. Skutečně zde eventualita je a byla bych velmi ráda, pokud bych se mylila.*

Ad 4) *Vzhledem k mé působnosti bych označila zejména sportovní a kulturní akce. Tam je zranitelnost lidí opravdu vysoká. Musí se však jednat o zajímavé a prestižní konání.*

Ad 5) *Zde musím přemítat... Pokud naváží na svou předešlou odpověď, zauvažovala bych o nastražené výbušnině či střelbě. Výbušnina se mi zdá jako vhodnější způsob. Počet zranění by mohl být vyšší než při střelbě aktivních střelců.*

Ad 6) *Opět svou odpověď budu dávat do interakce s mým rozjímáním. Jdete-li např. na sportovní stadion, kde se odehrává důležitý zápas, vidíte očima policisty své kolegy, kteří zajišťují ochranu. Dále spatřujete organizátory apod. Nejsem si ale zcela jista, zda se jedná o dostatečné nasazení sil. Problém je např. i s přeplněnými turnikety, kde se kumuluje velké množství lidí na jednom místě. Zvolila bych takovou variantu, aby stupeň odbavení znesnadnil útočníkovi jeho úmysl.*

Ad 7) *Na otázku jsem svým způsobem odpověděla... Zajistit lepší odbavení tam, kde je vyšší počet osob.*

Ad 8) *S dosavadní situací jsem spokojena.*

Ad 9) *Nelehká otázka. Co si představit pod pojmem náležitě vybavení? V rámci obecné výbavy ano. Po přivolání dalších sil máte k dispozici vše, co v prozatímní chvíli potřebujete.*

Ad 10) *Česká republika skutečně disponuje řadou opatření, která by měla zabránit případnému útoku. Jak efektivní tato opatření jsou, lze zjistit až ve chvíli, kdy se útok odehraje. Nemohu tedy jednoznačně odpovědět.*

5.2.8 Subjekt 8 (muž/ 17 let/ prap.)

Ad 1) *Zajímavá otázka. Osobně bych se klonil k tomu, že se veřejnost pouze domnívá, co se skrývá pod pojmem teroristická hrozba. Bylo by zajímavé provést komparaci veřejného mínění a zkušených a zasvěcených osob. Ale ano, v mezích normy jsou lidé informovaní.*

Ad 2) *Ptáte-li se na aktuálnost této problematiky, tak ta bezesporu je. Do které výše, to si netroufám říci. Rozhodně nejsem ta správná osoba, jež by měla říci škálu rizika.*

Ad 3) *Je mi jasné, že pravděpodobnost zde skutečně je. Vezměme si dnešní dobu, která jde neustále dopředu ve všech směrech. Nemyslím si ale, že pravděpodobnost je natolik vysoká, aby muselo dojít k reorganizaci stávajícího systému. Řekl bych, že jsou jiné státy, které jsou bezprostředně ohrožené a jsou vyhledávanými cíli teroristů. Vzpomeňme na události v nedávné době.*

Ad 4) *Vzhledem k mému bydlišti bych se domníval, že např. jaderné elektrárny jsou místem cíleného útoku. Avšak ty nepatří do měkkých cílů. Z dalších míst bych jmenoval zejména takové prostory, jež jsou lákavé nejen pro civilisty, ale i pro teroristy. Myslím, že prostředí nádraží a letišť by se mohla jevit jako optimální místa pro útok. Obával bych se například i škol. Dle mých domněnek si teroristé vybírají i místa kumulace mladších občanů. To je pouze mé přesvědčení, ne podložený fakt.*

Ad 5) *Já jsem přesvědčen, že teroristé ve valné většině volí bombový útok. Jakákoli trhavina je snadno vyrobitelná, a to za přispění několika málo součástí. Samozřejmě zde hrají roli i další klíčové faktory, ale v dnešní době se i z mála dají vyrobit kvalitní výbušniny. Je jisté, že i napadení pomocí střelné zbraně by mohlo přicházet v úvahu. Přesto si myslím, že například atentátníci obětují svůj život, omlouvám se za ten výraz, raději za pomoci trhaviny, než by stříleli do davu. Efekt může být stejný, ne-li větší.*

Ad 6) *Jednoznačně posílením hlídek. Jedná se zejména o problém financí. Z tohoto problému nevidím jiné východisko. Řekněme si to upřímně. Zamezit ale teroristickému útoku či mu předejít, je opravdu velmi obtížné.*

Ad 7) *Teď budu skeptický. Nevidím žádné reálné východisko, jak zamezit jakékoli hrozbě. Tím, že by se například nasadila větší síla, co se týče hlídek, by se možná mohlo jednat o snížení atraktivity. Pokud je však terorista rozhodnutý, myslím si, že jeho čin je nesnadno odvratitelný. Na tuto otázku nedokážu odpovědět.*

Ad 8) *Školení jistě probíhá na velice odborné úrovni, za tím si stojím. Připravit ale dokonale každého příslušníka policie, to je zcela nemožné. Výcvik však považuji za velmi dobrý.*

Ad 9) *Záleží na tom, co považujete za náležitou vybavenost. Domnívám se, že ve vybavení bych vždy našel chyby. Jen například problém s lékárníčkami. Automobil s lékárníčkou nemáte za každých okolností u sebe. Čekání na záchrannou službu by bylo*

jistě přínosnější, pokud by policista měl základní zdravotnické vybavení bezprostředně u sebe. Na druhou stranu takových potřebných součástí je nespočet a policisté si je často musejí opatřovat sami.

Ad 10) *Policie České republiky a ostatní složky jsou jistě formálně připravené. Občané nikoliv.*

5.2.9 Subjekt 9 (muž/ 21 let/ kpt.)

Ad 1) *Z mého pohledu se domnívám, že ano.*

Ad 2) *Téma skutečně aktuální je. Terorismus se nás dotýká už jen z toho důvodu, že jsme zapojeni do světového dění.*

Ad 3) *O nulové pravděpodobnosti bych si nedovolil zauvažovat. Myslím si ale, že značná pravděpodobnost zde není.*

Ad 4) *Za nejvíce ohrožené bych označil lokality a objekty, které mají z hlediska útoku praktický nebo symbolický význam, a kde bude nashromážděno velké množství lidí. Kostely, chrámy, letiště, stadiony, ...*

Ad 5) *Útok organizovaný skupinou teroristů, což zaručí větší promyšlenost akce.*

Ad 6) *Pravděpodobně stabilnějším zajištěním hlídek a znalostí objektů.*

Ad 7) *Za možné východisko bych označil nižší mediální přízeň, což není možné.*

Ad 8) *Ano, v teoretické rovině. Praktický nácvik situačních schémat by mohl být ve vyšším rozsahu.*

Ad 9) *V nezbytné míře ano. Současná výstroj zajišťuje akceschopnost policistů.*

Ad 10) *Dostatečně připravena je za předpokladu, že počet obětí bude minimální. Vzhledem k tomu, že jsem se s nastalou situací nesetkal, nevím, zda můžeme objektivně tvrdit, že jsme připraveni. Mezery by se jistě našly.*

5.2.10 Subjekt 10 (muž/ 24 let/ npor.)

Ad 1) *Informovanost veřejnosti je dnes patrná z médií a mediální komunikace jako takové. Problém bych spatřoval zejména v uchopení tématu právě skrze média. Lidé si pod pojmem terorismus představí jen pobíhající dav fanatiků, kteří masově vraždí ostatní obyvatele za účelem náboženského zviditelnění. Tak nám situaci velmi často nastiňují ona média, jež jsou pro většinu široké veřejnosti směrodatná. Veřejnost tak může mít zkreslenou představu o celém tomto nedostižném tématu.*

Ad 2) *Aktuálnost tématu je nezpochybnitelná. Opět se obrátím na to, jak média prezentují hrozby terorismu. Velmi často slýchávám své kolegy a veřejnost, jak je Praha dalším možným cílem teroristické akce. Je nutné si ale uvědomit, že cíle teroristů nejsou orientovány pouze na historická centra, nýbrž na takové objekty a subjekty, které jsou v danou chvíli potřebnými právě pro dosažení jejich vytyčeného cíle. Domnívám se, že i Česká republika by k expanzi terorismu mohla přispět.*

Ad 3) *Svým studentům a posluchačům velmi často říkám, aby nepodceňovali žádnou situaci, a to jak v běžném, tak i v profesním životě. Ani já bych si nedovolil jednoznačně říci, zda je nějaká pravděpodobnost, že v České republice dojde k teroristickému útoku. Domnívám se, že ohroženost zde skutečně je. Teroristé si velmi často vybírají i taková místa, která jsou vhodná pro jejich zviditelnění. Právě z toho důvodu bych předpokládal, že ani Česká republika není neohrožená, jak se zpočátku mohlo jevit.*

Ad 4) *Lokality? Konkrétně mi nepřísluší, abych specifikoval jednotlivé lokality. Obecně lze pole působnosti rozšířit na takové prostory, které se v co největší možné míře dotknou života všech obyvatel České republiky. Za velmi zajímavá bych já osobně považoval zejména taková místa, která by mohla ohrozit dopravu. Jedná se např. o letištní haly, dálnice apod. Samozřejmě jsou i nákupní centra, která jsou vytížena, zejména pak v období různých svátků, náboženských oslav aj. Triádu v lokalitách by, dle mého názoru, mohla uzavírat např. poutní místa a pietní místa, jež jsou též předmětem zájmu teroristů.*

Ad 5) *Opět musím odpovědět, že jednoznačně je velmi těžké specifikovat takový způsob. Pokud se ale mám vyjádřit k nejpravděpodobnějšímu činu, rozhodně bych označil způsob AMOK. Aktivní střelec je v současných našich podmínkách nejvíce diskutovaný. Osobně se nedomnívám, že výskyt např. teroristické skupiny by byl hojně*

v českých podmínkách zastoupený. Spíše bych čin přisuzoval jednotlivci, který jedná v zájmu vzdálené skupiny, ideologie apod.

Ad 6) *Největší problém, který spatřuji, je špatná koordinace a interakce mezi státním a veřejným, popř. soukromým prostorem. Při zajištění lokality je zapotřebí, aby všechny podílející se složky byly v souladu. Velmi často lze zaznamenat, že např. personál nespolupracoval s policejními složkami. Nevím, zda se jedná o nedostatečnou informovanost či o odmítavý postoj, ale zde bych si dovolil vidět problém. Za opatření bych tedy označil lepší kooperaci a školenost u všech zúčastněných složek.*

Ad 7) *Atraktivitu jako takovou lze snížit pouze za předpokladu, že opět půjdou ruku v ruce všechny zúčastněné složky. Jak to lze převést do reality? Jednoduše. Vezměme si jakýkoliv měkký cíl, který se má stát případným terčem teroristického útoku. Každé místo je atraktivní pro teroristy, jinak by si jej nevybírali. O atraktivitu se vždy zaslouží pouze veřejnost. Opět se obracím např. na mediální struktury.*

Ad 8) *Teoretické proškolení je v tomto případě velmi kvalitní. Navazují na školení organizované pro příslušníky Policie České republiky. I zkušení lektori z řad policistů školí širokou veřejnost, která je případným teroristickým útokem ohrožena (viz např. školská prostředí apod.) Dle mého názoru by neškodila větší praktická stránka věci.*

Ad 9) *Tato odpověď je v souladu s předchozí otázkou. Policisté jsou vybaveni takovými výstrojnými součástkami, které jsou adekvátními pro jejich výkon. Při teroristickém činu jsou přivolány další složky, jež dostatečné vybavení na místo útoku dopraví. Ano, domnívám se, že současný systém nabízí velmi dobrou připravenost v rámci výstrojných součástí, avšak nebráním se případnému zlepšení.*

Ad 10) *Připravenost zde skutečně je. Je však nutné, aby probíhala stále expanze ve vývoji, neboť dnešní svět se neustále vyvíjí kupředu.*

5.3 Zhodnocení rozhovorů – návrh opatření

Uskutečněné rozhovory poukázaly na různá režimová opatření (viz Příloha č. 1 – Sumarizace zjištěných dat – přehled). Na 1. otázku odpovědělo kladně 9 z 10 respondentů, pouze jeden z respondentů uvedl odpověď o nedostatečné informovanosti veřejnosti. 2. otázka o aktuálnosti problému terorismu pro Českou republiku

zaznamenala 8 kladných odpovědí a 2 záporné. 3. otázka týkající se pravděpodobnosti teroristického útoku poukázala na 4 zcela pravděpodobné útoky, 3 z dotazovaných uvedli poloviční pravděpodobnost a 3 smýšleli o minimálním ukazateli této eventuality. 4. otázka analyzující lokality možných útoků upozornila na podobné smýšlení všech dotazovaných subjektů, které v převažující většině uvedly prostory letišť, nákupních center (včetně supermarketů, hypermarketů), sportovních stadionů, kulturních akcí apod. Pouze v jednom konkrétním případě bylo uvedeno jako cílové hlavní město České republiky, tj. Praha. 5. otázka sumarizující odpovědi o způsobu provedení útoku ukázala, že 8 subjektů předpokládá útok jedince, 1 subjekt označil obě možné eventuality, tj. jedince i skupinu, a 1 respondent uvedl pouze skupinový útok. Odpovědi se dále lišily v provedení útoku, tj. pomocí zbraně, výbušniny a útoku těžkým vozidlem. V následující otázce, tedy v 6., o opatření rizikových cílů shledalo 9 subjektů nutnost lepší spolupráce všech ochranných složek, zejména pak nasazení většího počtu policistů. Zbývající jedna odpověď byla doplněna o kooperaci policistů s personálem a ostrahou. Na 7. otázku bylo dotazovanými odpovídáno odlišně. Každý z dotazovaných předpokládal jiný způsob snížení atraktivity měkkých cílů. Za nejčastější odpovědi respondentů byly označeny ty způsoby, které se týkaly medializace objektů a celkově lepší organizace měkkých cílů. Pouze 2 z dotazovaných uvedli, že atraktivitu cílů nelze redukovat žádným způsobem. 8. otázka vztahující se ke školenosti a výcviku policistů poukázala na fakt, že všichni respondenti jsou spokojeni s teoretickým vedením školení, avšak 6 subjektů uvedlo, že by byla vhodná lepší praktická připravenost policistů, jež zasahují na případném místě teroristického útoku. Předposlední otázka o stupni vybavení výstrojnými součástkami potvrdila, že 8 z 10 dotazovaných je spokojeno s dosavadní výbavou, zbylí 2 respondenti uvedli, že nikoliv. 10. otázka reagující na domněnku o dostatečné připravenosti České republiky na teroristický útok zanalyzovala následující: 7 z 10 respondentů uvedlo svou přesvědčenost o připravenosti země, 3 subjekty vyjádřily pochybnost.

Z výše popsaných rozhovorů a ze sumarizace závěrů navrhuje autor následující možná opatření:

- Zkvalitnit informovanost široké veřejnosti (bez mediálního obohacení) a utvořit veřejnosti reálnou představu o teroristických hrozbách.
- Získat dotační programy na podporu informovanosti široké veřejnosti.
- Poukazovat na stále se vyvíjející a proměňující se světovou situaci.

- Snažit se o prosazení lepší znalosti střežených měkkých cílů (znát terén, prostory), spolupracovat s personálem, ostrahou, ...
- Nasadit větší množství hlídkujících policistů do míst s vyšším potenciálem pro vznik teroristické hrozby, dále psodů apod.
- Redukovat počet možných cílů, rekonfigurovat strukturu měkkých cílů tak, aby se zamezilo kumulaci většího množství osob (prostory pro odbavení, turnikety, ...)
- Minimalizovat atraktivitu měkkých cílů, nikoliv ji zvyšovat.
- Posílit praktický výcvik policistů – v různých oblastech (rekvalifikace v kurzu první pomoci, nácvik standardních zdravotních opatření – zamezení krvácení z bodné rány apod., tipování podezřelého chování v davu, identifikace možného útočníka, psychologická jednorázová pomoc, ...)
- Součinnost a kooperace všech podřízených se činitelů (včetně personálu a její proškolenosti).
- Zařadit lékárničky do povinné výstroje policisty.

Závěr

Bakalářská práce, jak již bylo popsáno v úvodu, si kladla za cíl nejen teoreticky, ale i prakticky zhodnotit a sumarizovat dosavadní poznatky o teroristických hrozbách v interakci s měkkými cíli.

Teoretická část byla pojata jako jistý druh kompilátu, jehož snahou bylo stručně a jasně definovat základní terminologii, jež by poskytla ucelenou představu o významové stránce dané problematiky. Součástí odborné stati bylo též metodologické vymezení měkkých cílů. Teoretická část proto poskytla opěrný systém pro nadcházející část, čili pasáž empirickou.

Praktická část byla realizována formou kvalitativních standardizovaných rozhovorů. Cílem těchto dialogů byla závěrečná analýza zjištěných poznatků, následná sumarizace a vyhotovení možných opatření, jež by mohla vést ke snížení napadnutelnosti měkkých cílů, příp. k eliminaci hrozeb. Obsáhlost bakalářské práce a její rozsah byly dány zejména vlastním obsahem problematiky a nezměrným zájmem dotazovaných respondentů o téma. Teoretická stať byla nezbytná pro uchopení tématu jako celku, zatímco empirická část potvrdila stále se zvyšující tendenci zájmu o příslušné téma, zejména pozornosti mezi příslušníky Policie České republiky. Rozhovory, jež byly realizovány za názorového přispění policistů, celkově velmi dobře podpořily fakt, že v současné době je téma teroristických hrozeb a měkkých cílů více než aktuální. Forma rozhovorů, jež dotazovaným dávala možnost otevřených odpovědí, se proto jevila jako přínosnější než jiný způsob výzkumu. Kvalitativní výzkum byl zvolen z výše uvedených důvodů záměrně. Reagoval tak na potřeby příslušníků Policie České republiky, a to ve vztahu k tématu bakalářské práce.

Cílem praktické části bylo též nastínit opatření, která by byla využitelná v praxi a vedla by ke snížení ohroženosti měkkých cílů v důsledku teroristického útoku. I tento požadavek byl splněn v závěru práce. Bez názorového přispění všech dotazovaných subjektů by práce postrádala svůj smysl a potenciál. Vzhledem k početní omezenosti respondentů, a to ve vztahu k rozsahu práce, nebyly v úvodu empirické části stanoveny žádné hypotézy, jež by byly aplikovatelné na větší množství dotazovaných.

Seznam použitých zdrojů

1) Literární zdroje

a) primární literatura:

1. BALABÁN, M. *Bezpečnostní budoucnost České republiky – otázky, výzvy, problémy. Sborník statí ke konferenci „Česká bezpečnostní politika a její perspektivy“*. Praha: Ministerstvo obrany ČR – Agentura vojenských informací a služeb, 2005. 199 s. ISBN 80-7278-306-8.
2. BÍLKOVÁ, V. *Boj proti terorismu z pohledu ochrany lidských práv*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2014. 335 s. ISBN 978-80-7380-513-5.
3. BRZYBOHATÝ, M. (2001). *Současné vývojové trendy terorismu a vybrané pedagogické problémy výcviku speciálních jednotek*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2001. 101 s. ISBN 80-7251-073-8.
4. CARR, C. *Dějiny terorismu. Kořeny války proti civilistům*. Praha: Práh, 2002. 183 s. ISBN 80-7252-063-6.
5. FRANK, L. In: M. *Bezpečnostní budoucnost České republiky – otázky, výzvy, problémy. Sborník statí ke konferenci „Česká bezpečnostní politika a její perspektivy“*. Praha: Ministerstvo obrany ČR – Agentura vojenských informací a služeb, 2005. s. 109 – 130. ISBN 80-7278-306-8.
6. HOLUB, T. *Boj proti terorismu ve světle nauky o takzvané spravedlivé válce. Návrh kriteriologie*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, 2009. 199 s. ISBN 978-80-7278-508-7.
7. JANOŠEC a kol. *Bezpečnost a obrana České republiky 2015 – 2025*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, 2005. 200 s. ISBN 80-7278-303-3.
8. JELÍNEK, J. a kol. *Terorismus – základní otázky trestního práva a kriminologie*. Praha: Leges, s. r. o., 2017. 224 s. ISBN 978-80-7502-256-1.

9. KHOL, R. Nové bezpečnostní prostředí po 11. září a Evropská unie – dopad na Českou republiku. In *Nové bezpečnostní prostředí po 11. září a Evropská unie. Dopad na Českou republiku*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2002. 28 s. ISBN neuvedeno.
10. MATĚJKA, Z. In *Bezpečnost Evropy a Česká republika*. Praha: Professional Publishing, 2005. s. 90 – 149. ISBN 80-86419-81-9.
11. PIKNA, B. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek v evropském právu (oblast policejní a justiční spolupráce)*. Praha: Linde Praha, 2007. 511 s. ISBN 978-80-7201-686-0.
12. SMEJKAL, V. In: *Terorismus – základní otázky trestního práva a kriminologie*. Praha: Leges, s. r. o., 2017. s. 90 – 102. ISBN 978-80-7502-256-1.

b) sekundární literatura:

1. VEGRICHTOVÁ, B. a kol. *Bezpečnostní hrozby současnosti*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2016. s. 290. ISBN 978-80-7251-462-5.

2) Elektronické zdroje

a) webový portál:

1. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. MVČR: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. © 2019.. [Cit. 2019-01-06]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/>>.

b) dokumenty, články, příspěvky:

1. BÍLKOVÁ, V. International Legal Regulation Protecting Against Nuclear and Radiological Terrorism. In: *Mv.iir.cz* [online]. 2005. [Cit. 2019-01-06]. Dostupné z WWW: <<https://mv.iir.cz/article/view/179>>.

2. EUROPOL. TE – SAT 2017. European Union Terrorism Situation and Trend Report 2017. In: *Europol.cz* [online, pdf]. The Netherlands (Europol), 2017. [Cit. 2019-01-12]. Dostupné z WWW: <<https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/eu-terrorism-situation-and-trend-report-te-sat-2017>>.
3. HM Government. Centre for the Protection of National Infrastructure and the National Counter – Terrorism Security Office. Protecting Crowded Places: Design and Technical Issues. In: *Gov.uk* [online, pdf]. 2012. [Cit. 2019-01-12]. Dostupné z WWW: <<https://assets.publishing.service.gov.uk/.../design-tech-issues.pdf>>.
4. HM Government. Crowded Places: The Planning System and Counter-Terrorism. In: *Gov.uk* [online, pdf]. 2010. [Cit. 2019-01-12]. Dostupné z WWW: <<https://www.gov.uk/government/publications/crowded-places-the-planning-system-and-counter-terrorism>>.
5. Ministerstvo vnitra ČR. Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám. 10 principů odolnosti měkkého cíle. In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2018. [Cit. 2019-01-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/cthh/.../brozura-10-principu-zodolneni-mekkeho-cile-pdf.aspx>>.
6. Ministerstvo vnitra ČR. Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017 – 2020. In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2017. [Cit. 2018-12-13]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/.../koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-2017-2020-pdf.aspx>>.
7. Ministerstvo vnitra ČR. Odbor bezpečnostní politiky. Strategie České republiky pro boj proti terorismu. In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2013. [Cit. 2018-12-12]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/.../terorismus-web-dokumenty-strategie-ceske-republiky-pro-boj-proti-terorismu-pdf.aspx>>.
8. Ministerstvo vnitra ČR. Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality. Audit národní bezpečnosti. In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2016.

[Cit. 2018-12-13]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/audit-narodni-bezpecnosti.aspx>>.

9. Ministerstvo vnitra ČR. TE – SAT 2016. European Union Terrorism Situation and Trend Report 2016. In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. The Netherlands (Europol), 2016. [Cit. 2019-01-10]. Dostupné z WWW: <www.mvcr.cz/cthh/soubor/europol-tesat-2016-pdf.aspx>.
10. Ministerstvo vnitra ČR. Základy ochrany měkkých cílů – metodika (1. verze). In: *Mvcr.cz* [online, pdf]. Praha, 2016. [Cit. 2018-12-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/.../terorismus-web-dokumenty-metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>>.
11. Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Bezpečnostní strategie České republiky. In: *Vlada.cz* [online, pdf]. Praha, 2015. [Cit. 2018-12-18]. Dostupné z WWW: <<https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>>.

c) legislativní dokumenty

1. ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 40/2009 Sb. ze dne 8. ledna 2009 (Trestní zákoník). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 1. Dostupné také z WWW: <<https://zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>. ISSN 1211 – 1244.
2. ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 1/1993 Sb. ze dne 16. 12. 1992 (Ústava České republiky). In *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 1. Dostupné také z WWW: <<https://psp.cz/docs/laws/constitution.html>>. ISSN 1211 – 1244.
3. ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 2/1993 Sb. (Listina základních práv a svobod). In *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 1. Dostupné také z WWW: <<https://psp.cz/docs/laws/listina.html>>. ISSN 1211 – 1244.

Přílohy

(Příloha č. 1: Sumarizace zjištěných dat - přehled)

	1. otázka	2. otázka	3. otázka	4. otázka	5. otázka	6. otázka	7. otázka	8. otázka	9. otázka	10. otázka
1. subj.	ANO	ANO	ANO i NE (poloviční riziko)	supermarkety hypermarkety nákup. střed.	aktivní stř. ZBRANĚ	větší součinnost všech	lepší organizace	teorie + praxe +	dostatečné vyb.	připravenost
2. subj.	ANO	ANO	malá šance	nákupní centra letišť/ haly	aktivní stř. osamělý vlk VÝBUŠ.	spolupráce s personálem, ostrahou	snížení počtu potenc. cílů, rekonfigurace	teorie + praxe -	dostatečné vyb.	připravenost
3. subj.	ANO	ANO	ANO	koncerty kulturní akce sváteč. místa	osamělý vlk ZBRANĚ	více policistů	zlepšení architektury objektů	velmi dobrá příprava	dostatečné vyb.	připravenost
4. subj.	ANO	yní NE	ANO i NE (poloviční riziko)	nákup. centra stadiony nádraží	osamělý vlk VÝBUŠ.	více prevent. hlídek, psovodů	zvýšení dohledu nad cíli	teorie + praxe -	dostatečné vyb. +lékárničky	připravenost
5. subj.	ANO	ANO	ANO	sport. areály haly, nádraží letiště	aktivní stř. ZBRANĚ NÁKL. VŮZ	více policistů	budování bariér, lepší zabezpečení	teorie + chybí praxe	dostatečné vyb.	připravenost
6. subj.	NE (zkreslenost médiem)	NE	minimální riziko	Praha letiště sport. akce	osamělý vlk skupina BOMBA	větší množství ochrany	nelze	teorie + zlepšení praxe	nedostatečné vyb.	připravenost/ nepřipraven.
7. subj.	ANO (+ více informací)	ANO	30% šance	sport. a kult. akce	aktivní stř. ZBRANĚ VÝBUŠ.	větší množství sil	rekonfigurace ploch	teorie + praxe +	dostatečné vyb.	připravenost/ nepřipraven.
8. subj.	ANO	ANO	ANO (v zásadě)	letiště nádraží školy	aktivní stř. BOMBA	posílení hlídek	nelze	teorie + praxe +	nedostatečné vyb. +lékárničky	připravenost
9. subj.	ANO	ANO	ANO i NE	chrámy letiště stadiony	skupina	posílení hlídek + znalost obj.	snížení medializace	teorie + praxe -	dostatečné vyb.	připravenost/ nepřipraven.
10. subj.	ANO	ANO	ANO	letiště/dálnice nákup. centra pietní místa	aktivní stř.	kooperace všech	snížení medializace	teorie + praxe -	dostatečné vyb.	připravenost